
Informe de seguiment dels treballs de la CIFEF.

Propostes i recomanacions.

10.7.2015

Índex

1.- INTRODUCCIÓ	2
1.1. Antecedents	2
1.2. Habilitació de l'Oficina Antifrau	2
1.3. Objecte de l'informe	3
1.4. Consideracions metodològiques i de procediment sobre el funcionament de les comissions d'investigació	3
2.- SEGUIMENT DE LES COMPAREIXENCES	6
3.- PROPOSTES I RECOMANACIONS	27
3.1. Sistemes d'integritat.....	27
3.2. Àmbits d'actuació.....	28
3.2.1. Transparència del sector públic	30
3.2.2. Integritat	35
3.2.3. Control.....	37
3.2.4. Conflictes d'interès i incompatibilitats	39
3.2.5. Funció pública	41
3.2.6. Contractació pública.....	43
3.2.7. Activitat de foment	46
3.2.8. Urbanisme	47
3.2.9. Partits polítics i el seu finançament	48
3.2.10. Justícia	51

INFORME DE SEGUIMENT DELS TREBALLS DE LA COMISSIÓ D'INVESTIGACIÓ SOBRE EL FRAU I L'EVASIÓ FISCALS I LES PRÀCTIQUES DE CORRUPCIÓ POLÍTICA. PROPOSTES I RECOMANACIONS DE L'OFICINA ANTIFRAU DE CATALUNYA.

1.- INTRODUCCIÓ

1.1. Antecedents

En data 3.2.2015 va tenir entrada a l'Oficina Antifrau de Catalunya una comunicació del Parlament per la qual es posava en coneixement que: «[L]a Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política va acordar, en la sessió del dia 21 de novembre de 2014, encarregar a l'Oficina Antifrau, entitat depenent del Parlament de Catalunya, que faci un seguiment dels treballs de la Comissió per a què una vegada finalitzada elabori el seu informe de conclusions».

D'acord amb aquest encàrrec, l'Oficina Antifrau de Catalunya va designar el personal al seu servei que havia de fer-se càrrec del seguiment de les sessions de la Comissió, i va posar en coneixement del Parlament aquesta circumstància en data 11.2.2015.

L'antecedent extraparlamentari detonant de la constitució de la Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política (CIFEFF) no és altre que la confessió feta pública per l'expresident Jordi Pujol el dia 25.7.2014, reconeixent que la seva família va tenir diners a l'estranger sense declarar.

L'exposició de motius finalment aprovada per la CIFEFF, expressa que la comissió té per objecte «avaluar i investigar, en el context del cas Pujol, les diverses modalitats de frau, evasió i elusió fiscal, determinar les pràctiques de corrupció en contextos de contractació i concertació publicoprivada, i escatir les responsabilitats polítiques i institucionals en les darreres dècades».

1.2. Habilitació de l'Oficina Antifrau

D'acord amb la seva llei de creació¹, la finalitat de l'Oficina Antifrau de Catalunya és prevenir i investigar possibles casos concrets d'ús o destinació il·legals de fons públics o qualsevol altre aprofitament irregular derivat de conductes que comportin conflicte d'interessos o l'ús en benefici privat d'informacions derivades de les funcions pròpies del personal al servei del sector públic. Són també finalitats de l'Oficina Antifrau assessorar i fer recomanacions per a adoptar mesures contra la corrupció, les pràctiques fraudulentos i les conductes que atemptin contra la integritat i la transparència en l'exercici de les funcions públiques (article 1).

L'Oficina Antifrau de Catalunya, a petició de les comissions parlamentàries d'investigació —com ha estat en aquest cas— i de la Comissió de l'Estatut dels Diputats, pot cooperar amb les dites comissions en l'elaboració de dictàmens sobre assumptes amb relació als quals hi hagi indicis d'ús o destinació irregulars de fons públics o d'un ús il·legítim i en benefici privat de la condició pública d'un càrrec (article 4.3).

¹ Llei 14/2008, del 5 de novembre, de l'Oficina Antifrau de Catalunya.

Ha estat precisament a l'empara d'aquest darrer precepte que el Parlament ha instat la col·laboració de l'Oficina Antifrau.

1.3. Objecte de l'informe

L'amplitud i heterogeneïtat amb què la CIFEF ha definit el seu objectiu —«avaluar i investigar, en el context del cas Pujol, les diverses modalitats de frau, evasió i elusió fiscal, determinar les pràctiques de corrupció en contextos de contractació i concertació publicoprivada, i escatir les responsabilitats polítiques i institucionals en les darreres dècades»— contrasta amb l'àmbit de competències de l'Oficina Antifrau descrit en l'apartat anterior.

Això determina la necessitat que l'Oficina delimiti el seu marge d'actuació per tal de complir amb eficàcia l'encàrrec rebut.

En primer lloc, **l'Oficina Antifrau no pot substituir l'activitat investigadora que duguin a terme els tribunals de justícia**. Això ho prohibeix expressament l'article 7.2 de la Llei 14/2008, de tal forma que si hi ha fets que són objecte de la Comissió parlamentària d'investigació que, alhora, es troben *sub iudice*, l'Oficina Antifrau no podria en cap cas pronunciar-se sobre els mateixos. El mutu respecte a l'àmbit de competències pròpies de cada institució, el propi interès general de preservar els drets de les persones afectades, així com d'evitar interferències o duplicitats pertorbadores, ens obliguen a mostrar-nos especialment cautelosos en l'obtenció de conclusions de naturalesa jurídica que, per altra banda, podrien veure's ulteriorment desautoritzades pels pronunciaments judicials.

Per raó de la matèria, **resta exclòs de l'àmbit de competència de l'Oficina Antifrau** tot allò relatiu a **frau fiscal** així com al **sector privat** aïlladament considerat.

Pel que fa **la determinació de responsabilitats de naturalesa política, en cap cas no correspon fer-la a l'Oficina Antifrau**. L'Oficina, a diferència del que succeeix en el context del legítim debat polític, resta subjecta al mandat legal d'imparcialitat o neutralitat en tota la seva actuació. La independència funcional i l'autonomia institucional de què gaudeix, són instruments precisament al servei de l'esmentada imparcialitat.

Fetes les precisions anteriors, l'Oficina Antifrau de Catalunya, en tant que institució especialitzada en la prevenció i lluita contra la corrupció i específicament dirigida a preservar la transparència i la integritat de les administracions i del personal al servei del sector públic de Catalunya, sí que pot contribuir a la tasca del Parlament amb una altra aproximació basada en la identificació, buidatge i anàlisi dels àmbits o àrees lligats als sistemes d'integritat i formular les oportunes propostes i recomanacions.

1.4. Consideracions metodològiques i de procediment sobre el funcionament de les comissions d'investigació

En aquest punt fóra bo començar per recordar que tota comissió d'investigació obeeix a la lògica del control parlamentari.

Es tracta d'un control netament polític que consisteix, en primer lloc i de manera inqüestionable, en la fiscalització de l'actuació de l'executiu, fiscalització que s'emmarca no

només en l'adequació a uns principis i valors constitucionals, sinó també en els de l'oportunitat, conveniència i encert de l'activitat governamental.

Les conclusions de les comissions d'investigació són valoracions de naturalesa política.

La finalitat d'aquestes no és declarar la responsabilitat jurídica de persones públiques o privades relacionades amb els fets matèria d'investigació, sinó establir, sobre tot, la responsabilitat política, per acció o per omissió, del poder públic al què l'assumpte concerneix, per estar relacionat amb qualsevol de les seves competències.

Resulta oportú citar la doctrina del **Tribunal Constitucional** (TC) derivada de la STC 39/2008, de 10 de març (Cas Tamayo i Sáez a l'Assemblea de Madrid, 2003). El TC parteix del fet que «cal evitar tota confusió entre la tasca investigadora que puguin dur a terme les Assemblees autonòmiques o les Corts Generals i aquella que correspon als òrgans integrants del Poder judicial». Així, recordant la seva doctrina anterior, el TC assenyala que **«les comissions parlamentàries, quan actuen en l'exercici de les seves facultats d'investigació i estudi, emeten, com els és propi, judicis d'oportunitat política que, per molt sòlids i fundats que resultin, no són idonis jurídicament per suplir la convicció de certesa que només el procés judicial garanteix»**. Aquesta distinció no només és predicable del resultat de la investigació sinó que s'aprecia en tota l'activitat desenvolupada per les comissions parlamentàries d'investigació, a les què no pot ser exigida l'objectivitat i imparcialitat pròpia dels òrgans jurisdiccionals.

L'extensió de l'objecte de la CIFEF comporta que bona part dels assumptes a investigar parlamentàriament es trobin, al seu torn, sota investigació per part dels tribunals de justícia.

La coincidència temporal de l'activitat parlamentària i de la judicial investigant totes dues sobre uns mateixos fets no és innòcua.

Des del punt de vista jurídic, les conclusions que acabi votant el Parlament —com s'acaba d'exposar— no predeterminen cap situació jurídica particular.

Ara bé, aquesta manca d'afectació en la realitat jurídica no vol dir que no es puguin produir riscos. En particular, en aquelles persones que tenen la condició d'imputades en un procés penal i que han estat cridades a comparèixer davant la comissió parlamentària d'investigació. Per la seva naturalesa i lògica de funcionament, dites comissions parlamentàries no poden proporcionar el ventall de garanties que el procediment judicial penal ofereix a les parts processals. Això explica que la posició de les persones citades a comparèixer que es trobin en tal situació sovint sigui inclinar-se per prioritzar la defensa davant els tribunals a la col·laboració amb el Parlament.

Des del punt de vista politicoinstitucional, es produeix una mena d'encavalcament de procediments que té com a conseqüència inevitable allò que es coneix com a “judici paral·lel”, allunyant el Poder legislatiu de la seva tasca de control polític sobre l'acció del govern i aproximant-lo a la tasca pròpia i exclusiva dels tribunals.

Des de la perspectiva reputacional, i derivat del que s'acaba d'exposar, la ciutadania pot percebre amb perplexitat com els diputats i diputades sovint no disposen de prou instruments i potestats per gestionar eficaçment els treballs de la comissió parlamentària, precisament perquè el Reglament de la Cambra està concebut per a una altra missió.

L'Oficina Antifrau vol deixar apuntat que el dret comparat del nostre entorn pròxim (França, Bèlgica o, en la pràctica, Alemanya) preveu la interrupció dels treballs de les comissions

parlamentàries d'investigació tan bon punt s'inicia un procediment judicial que té per objecte els mateixos fets.

D'altra banda, el considerable volum de compareixences acordades per la CIFEFF ha suposat que aquesta hagués de fer front una tasca de gestió ingent i no exempta de certa complexitat, més encara si es tenen en compte les exigències del calendari previst per a la seva posada en pràctica. Tanmateix, això no justifica que s'hagi produït alguna disfunció que en futures ocasions cal tenir en compte i que afecten a la transparència dels treballs de la Comissió. Ens referim concretament al fet que del total de 206 compareixences acordades, en la pràctica, se n'han acabat realitzant 77 sense que constin públicament les raons d'aquesta reducció (no es prenen en consideració aquelles persones que s'han negat a comparèixer voluntàriament i respecte de les quals el Parlament, efectuats els oportuns requeriments, ha posat dita negativa en coneixement dels Ministeri fiscal als efectes de depurar les possibles responsabilitats penals).

La situació descrita comporta una sensible minva dels elements de convicció amb què els diputats de la CIFEFF havien prèviament convingut comptar per fonamentar amb criteri les seves conclusions.

Cal afegir que ha acabat succeint amb la present Comissió d'investigació, si més no en part, quelcom similar amb el que va passar amb la Comissió d'investigació del conegut com a "cas Palau de la Música".

En aquella ocasió l'Oficina Antifrau ja va introduir en el seu **informe de 26 de juliol de 2010** un apartat específic amb algunes consideracions metodològiques fruit de la seva experiència en el desenvolupament dels treballs parlamentaris.

Les conclusions d'aquell informe incloïen una sèrie de **recomanacions en l'àmbit de la metodologia i el procediment** que, en bona mesura, serien **traslladables** al present cas en els termes següents:

- Conveniència de reforçar el paper de l'òrgan rector de les comissions d'investigació, atesa la finalitat primordialment indagatòria de les mateixes. Això hauria de comportar que s'adopti, amb caràcter general, la direcció unipersonal dels treballs, com ha estat el cas de la present Comissió. Tanmateix seria desitjable que dita presidència veiés potenciades les seves facultats i molt aconsellable, per raons de temps i d'eficàcia, que quedés reservada la participació dels portaveus dels grups parlamentaris únicament al moment inicial de fixació del pla de treball. D'aquesta manera, la presidència de la comissió disposaria d'un major i més efectiu marge de maniobra en l'adopció de decisions inajornables, com poden ser les relatives a compareixences addicionals, aportacions documentals, etc.
- Inadequació de la pràctica consistent en facilitar o permetre a tot compareixent una intervenció prèvia, amb independència de si és cridat com autoritat o funcionari per raó del seu càrrec o si, per contra, es tracta de ciutadans particulars. En aquest darrer cas, perd tot el sentit que aquests disposin d'un termini inicial per realitzar un exordí que, cas de produir-se, pot consumir de manera infructuosa part del temps i, en els pitjors dels casos, és emprat amb finalitats espúries.
- Preferència perquè el torn de preguntes sigui sempre iniciat pel representant de la formació política que ha proposat la compareixença, de conformitat amb l'article 50.1 del Reglament. Amb això es facilita el correcte seguiment del fil argumental construït al llarg dels treballs i s'afavoreix l'aprofitament del temps.

- Evitació de la concurrència simultània de compareixents, atès el risc de pèrdua de l'oportunitat per a la comissió de contrastar els testimoniatges dels convocats.
- Necessitat de preservar els drets constitucionalment reconeguts a tota persona, particularment els drets a la dignitat (article 10.1 de la Constitució) i a la presumpció d'innocència (article 24.2 de la Constitució).

Finalment, el que s'ha exposat fins ara no obsta a reconèixer que els treballs parlamentaris de la CIFEFF han proporcionat als/a les diputats/des una aproximació polièdrica al fenomen de la corrupció a Catalunya i a la manera de fer-hi front, gràcies a l'anàlisi i les recomanacions d'especialistes en diverses disciplines. També han ofert a la ciutadania una panoràmica de les actituds dels implicats en els principals casos que han aflorat al nostre país en les darreres dècades.

2.- SEGUIMENT DE LES COMPAREIXENCES

La CIFEFF es constitueix el 3.11.2014. En la sessió núm. 3, de data 1.12.2014 es produeixen les primeres compareixences, que finalitzen en la sessió núm. 28, del 29.6.2015.

El llistat inicial, aprovat en la sessió del 21.11.2014, inclou 138 compareixents (80 testimonis, 47 experts i 11 compareixents citats en les dues categories). En la sessió de data 1.12.14 es va aprovar la compareixença de 41 testimonis i 2 experts més. Finalment, en la sessió del 26.1.2015 es va aprovar la compareixença de 25 testimonis més.

En el decurs de les sessions de la CIFEFF han estat practicades un total de 77 compareixences: 15 experts i 61 testimonis (un dels testimonis va comparèixer dues vegades, el Sr. Joan Anton Sánchez Carreté).

De la totalitat de compareixents, 19 van decidir acollir-se al seu dret a no declarar i 58 van respondre a les preguntes dels diputats i les diputades (de les dues compareixences del Sr. Sánchez Carreté, en una va respondre les preguntes dels diputats i diputades, i en l'altre no).

Set compareixents citats per la CIFEFF s'han negat a comparèixer en seu parlamentària. Han estat el Sr. Jorge Fernández Díaz, ministre de l'Interior; el Sr. Cristóbal Montoro Romero, ministre d'Hisenda i Administracions Públiques; el Sr. Jorge Moragas Sánchez, cap de gabinet del president del Govern espanyol; el Sr. Ignacio Cosidó Gutiérrez, director general de la Policia Nacional; el Sr. Manuel Vázquez López, comissari en cap de la Unitat de Delinqüència Econòmica i Fiscal de la Policia Nacional; el Sr. Luis María Sánchez González, director d'inspeccions de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i el Sr. Félix Sanz Roldán, director del Centre Nacional d'Intel·ligència.

A continuació es relaciona el detall dels 77 compareixents, agrupats per sessió de compareixença i amb indicació de si ho van fer en qualitat de testimoni o d'expert.

Núm. Sessió	Compareixent	Qualitat
3	Miguel Ángel Mayo	Expert
4	Joan Francesc Pont Clemente	Expert
	Luis Manuel Alonso González	Expert
5	Carles Ramió i Matas	Expert
	José María Mena Álvarez	Testimoni
	Santiago Doce Goicoechea	Expert
6	Jesús María Silva Sánchez	Expert
	Rafael Ribó i Massó	Expert
7	Carlos Jiménez Villarejo	Testimoni
	Siscu Baiges	Expert
	Jaume Reixac Riba	Expert
	Jordi Oliveres	Expert
8	Félix Martínez	Expert
	José Matas Zapata	Testimoni
9	Lluís Franco Sala	Testimoni
10	Artur Mas i Gavarró	Testimoni
11	Ernesto Ekàizer	Testimoni
	Francesc Cabana Vancells	Testimoni
	Ramon Pedrós Martí	Testimoni
12	Jordi Pujol i Soley	Testimoni
	Marta Ferrusola Lladós	Testimoni
13	Jordi Pujol i Ferrusola	Testimoni
	Marta Pujol Ferrusola	Testimoni
	Oriol Pujol Ferrusola	Testimoni
14	Pere Pujol Ferrusola	Testimoni
	Oleguer Pujol i Ferrusola	Testimoni
	Mireia Pujol i Ferrusola	Testimoni
15	Josep Pujol i Ferrusola	Testimoni
	Joan Anton Sánchez Carreté	Testimoni
16	Ramon Gironès Pagès	Testimoni
	Mercè Gironès Riera	Testimoni
	Luis Delso Heras	Testimoni
17	Gustavo Buesa Ibáñez	Testimoni
	Felip Puig i Godés	Testimoni
18	Cristina I. de Francisco Cotorruelo	Testimoni
	Sergi Alsina Jiménez	Testimoni
18	Alícia Sánchez Camacho	Testimoni
	Lluïsa Bruguer	Testimoni
	Maria Victòria Álvarez Martín	Testimoni

Núm. Sessió	Compareixent	Qualitat
19	Francisco Marco Fernández	Testimoni
	José Zaragoza Alonso	Testimoni
	Josep Mayola Comadira	Testimoni
	Esteve Ayats Domenech	Testimoni
20	David Ruiz Ramírez	Testimoni
	Joan Anton Sánchez Carreté	Testimoni
21	Laura Cutillas Santillan	Testimoni
	Ricard Puignou Vigo	Testimoni
	Xavier Pujol Artigas	Testimoni
22	Xavier Corominas Rovira	Testimoni
	José Ma Romero de Tejada	Expert
	María Jesús Muro Sebastián	Testimoni
	Pedro Navarrete Sanz	Testimoni
23	Alejandro Guerrero Kandler	Testimoni
	Macià Alavedra i Moner	Testimoni
	Lluís Prenafeta i Garrusta	Testimoni
	Luis García Sáez	Testimoni
	Bartomeu Muñoz Calvet	Testimoni
24	Emili Mas i Margarit	Testimoni
	Miquel Bonilla i Ruíz	Testimoni
	Francesc Bustos Garrido	Testimoni
	Manuel Bustos Garrido	Testimoni
25	Carles Vilarrubí Carrió	Testimoni
	Daniel Fernández González	Testimoni
	María Elena Pérez García	Testimoni
26	Luis Bárcenas Gutiérrez	Testimoni
	Hervé Falciani	Testimoni
	Javier de la Rosa	Testimoni
	Joan Piqué Vidal	Testimoni
27	Itziar González Virós	Expert
	Carme García Suárez	Testimoni
	Xavier Casanovas	Expert
28	Ricard Tubau Roca	Testimoni
	Rafael Gascó Sales	Testimoni
	Javier Nart Peñalver	Testimoni
28	Jordi Soriano José	Testimoni
	Luis Pascual Estevill	Testimoni
	Antoni Duran-Sindreu Buxadé	Expert

Les taules següents incorporen les propostes, aportacions, declaracions i/o observacions més destacades de cadascun dels compareixents agrupades per sessió de compareixença. Les taules també indiquen en quina qualitat estava citat el o la compareixent (testimoni o expert/a) i, pel que fa als testimonis, els casos de referència sobre els quals han sigut interpel·lats.

Compareixents - Sessió núm. 3 CIFEFF 1.12.2014.

<p>Miguel Ángel Mayo <i>Inspector d'Hisenda i coordinador del Sindicat de Tècnics del Ministeri d'Hisenda (GESTHA)</i></p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que una quarta part de la riquesa mundial és economia submergida. A Catalunya el volum de frau el podem situar en un 24,6% del PIB. • Assegura que quan la transparència és més baixa la corrupció augmenta. • Creu que el que falla són les institucions encarregades de controlar que els mecanismes de lluita contra l'evasió i la corrupció es compleixin. Els interessos polítics o corporatius van per sobre de l'interès públic. • Les eines existeixen i s'ha de garantir que el funcionament de les institucions (Oficina Antifrau, Agència Tributària de Catalunya, Ministeri de Justícia, Fiscalia Anticorrupció...) sigui el correcte i fugir del control polític sobre les mateixes. • Reconeix que hi ha un abús dels llocs de treball de lliure designació a l'AEAT. • Opina que el frau intern està força controlat, el problema es produeix quan s'internacionalitza.
---	---

Compareixents - Sessió núm. 4 CIFEFF 15.12.2014.

<p>Joan Francesc Pont Clemente <i>Catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona.</i></p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirma que l'exemplaritat (de poders públics, polítics, empresaris, ciutadans...), molt més que la repressió, conduirà a una societat on el compliment de les lleis sigui més gran i no ha hi hagi tanta laxitud envers la corrupció. • Cal potenciar el concepte de reputació fiscal i que aquest sigui un element de prestigi per a les empreses. • La repressió l'ha de fer una justícia eficaç i ràpida. S'ha de donar prioritat a la restitució del dany causat sobre la pena imposada. • El càstig ha de ser més l'ostracisme que no la pèrdua de la llibertat. • La indústria del frau fiscal és el que realment s'ha de perseguir, actualment viu emparada sobre la manca de veritables tasques d'investigació. L'economia submergida és l'expressió d'un sistema que no funciona. • Les conseqüències tècniques i delictives de la confessió de Jordi Pujol seran molt limitades. El més important serà el rebuig social. El mal moral fet pel 'cas Pujol' és molt gran.
<p>Luis Manuel Alonso González <i>Catedràtic de dret financer i tributari de la UB.</i></p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El sistema actual no és l'òptim per controlar el frau. Apunta a implantar el model alemany: perseguir a qui amaga, a qui falseja.

<p>Carles Ramió Matas Catedràtic de ciència política i administració de la Universitat Pompeu Fabra</p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que la corrupció que tenim a Catalunya és molt semblant a la d'Espanya i la qualifica d'estàndard i ordinària. Està bastant localitzada, és un problema de finançament del partits polítics. • Un segon tipus de corrupció, més de baixa intensitat, però més contagiosa, ve influenciada pels sous dels polítics. Creu que es paga poc als polítics. Considera que se'ls hauria de retribuir professionalment i a preu de mercat. Això provoca un cert relaxament moral per part dels polítics. 'Com que treballa molt i m'ho guanyo, accedeixo a certs sobresous, com les dietes, els viatges'. • Creu que els funcionaris públics no són corruptes. El seu comportament està per sobre del que és la generalitat de la societat. • Defensa un accés meritocràtic a la funció pública (igualtat, capacitat i mèrit). Si l'empleat públic ha entrat a treballar sense cap procés de concurs públic, difícilment posarà en qüestió al polític. • Defensa l'estatut del directiu públic i proposa restringir la lliure designació. • Han fallat els controls. Els propis partits han signat 'un pacte de silenci'. Critica als mitjans de comunicació perquè no han descobert cap cas de corrupció. També han fallat la Sindicatura de Comptes, l'Oficina Antifrau i l'Administració Pública. • Sosté que seria necessari algun programa de testimonis protegits destinat als alts funcionaris. • Quan hi ha canvis de govern a les administracions local o autonòmica, més enllà d'un 20% de rotació en els llocs tècnics de lliure designació no seria tolerable.
--	---

Compareixents - Sessió núm. 5 CIFEFF 22.12.2014.

Casos: 'Pujol', 'Banca Catalana'.

<p>José María de Mena Álvarez Exfiscal superior de Catalunya</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Allò que es va produir a Banca Catalana va ser un conscient buidament patrimonial per part de les persones querellades que va produir un perjudici per a moltes persones tot i que ningú no va comparèixer com a perjudicat. • Esquema d'estructura delictiva: caixa b, entitats instrumentals i d'altres vinculades als querellats. A través de la caixa b es desviaven fons de l'entitat a les instrumentals. La caixa b quedava oculta per a l'autoritat monetària i la junta general d'accionistes. La disposició irregular de fons es va fer de diverses maneres: pagament d'extratipus als querellats i el seu entorn proper i clients VIP; interessos de societats instrumentals i vinculades pagats amb fons de la caixa b; cancel·lació de dipòsits a darrera hora quan ja comencen a aparèixer les notícies; venda d'accions els dies immediatament anteriors a la crisi final; complements de costos i sous injustificats, i crèdits ficticis. • La querella de la Fiscalia era pels delictes d'apropiació indeguda i falsedat continuada. L'Audiència Territorial va acabar sobreseient l'assumpte però no perquè es discutissin els fets en què es fonamentava la querella, sinó per no considerar-los típics, fent una interpretació de l'article 535 molt conservadora i limitativa. • Afirmar que a Catalunya no hi ha hagut ni oasi ni <i>omertà</i>, hi ha hagut impunitat. La impunitat només es resol perseguint-la. La societat ho ha de resoldre rebutjant-ho. S'han d'aïllar socialment els comportaments incorrectes. • Posa en dubte la utilitat de les comissions d'investigació. Ell no sap el que és una comissió d'investigació i no sap si els polítics ho saben. Del que està segur és allò que no ha de ser: 'allò que no ha d'ésser en absolut és un
--	---

	<p>judici de revisió extraordinari, extrajudicial, en seu parlamentària més de trenta anys després, això no respon a la lògica'. Creu que les comissions d'investigació s'han creat per mimetisme al parlamentarisme anglosaxó. Afegeix que fóra bo, que un parlament democràtic tragués conclusions susceptibles de ser utilitzades en el futur.</p>
<p>Santiago Doce Goicoechea Soci de Deloitte Abogados, expert en temes fiscals EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha diferents tipus de frau fiscal: involuntari (error material en la confecció d'una declaració, oblit o ignorància); involuntari meditat (volent fer-ho bé, tenim una discrepància amb l'administració i no ens dóna la raó); voluntari (simulació, evasió fiscal, redirigir ingressos a paradisos fiscals, economia submergida). • L'AEAT fa molta comprovació però poca investigació. Destaca l'extrema complexitat de la normativa fiscal. Caldria una simplificació que eliminaria part del frau involuntari. • És necessari canviar el model. S'ha de potenciar la prevenció – canvis en el sistema educatiu - i deixar de posar l'èmfasi en la repressió.
<p>Jesús María Silva Sánchez Advocat i catedràtic de Dret Penal EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que els increments de pena no tenen influència en la reducció de la delinqüència en casos de corrupció i frau. • Creu que la justícia ha de millorar en la probabilitat de detecció del delictes i en la durada dels processos judicials. • La consciència fiscal del ciutadà baixa pel descontrol de la despesa pública. • Per enfortir la consciència fiscal també és necessari un comportament exemplar per part dels dirigents.

Compareixents - Sessió núm. 6 CIFEFF 23.12.2014.

<p>Rafael Ribó i Massó Síndic de Greuges de Catalunya EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La Llei de transparència és un avenç però s'ha d'aprofundir molt més, sobretot en l'accés a la informació. • Per combatre la corrupció un aspecte principal és aplicar la màxima celeritat. • Apunta tres línies d'actuació: lideratge, pedagogia i celeritat. • El més important dels òrgans de control és que siguin independents.
--	---

Compareixents - Sessió núm. 7 CIFEFF 16.1.2015.

Casos: 'Pujol', 'Banca Catalana', 'Pretòria'.

<p>Carlos Jiménez Villarejo Exfiscal anticorrupció de la Fiscalia de l'Estat TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mostra la seva indignació perquè qui governava un país i cridava al compliment de les lleis defraudava sistemàticament la seva hisenda pública. Indignant des del punt de vista ètic i polític. S'ha produït un aprofitament de la posició de poder per defraudar. • Afirma que alguns dels magistrats de l'Audiència que van resoldre el processament pel cas Banca Catalana de Jordi Pujol no van ni recollir la seva còpia del sumari sobre el qual van decidir. • Reconeix que el fiscal general de l'Estat de l'època li va 'prohibir' presentar una querrela contra Lluís Prenafeta per vulnerar presumptament la Llei d'incompatibilitats. • L'exconseller Macià Alavedra és un cas clar de 'portes giratòries'. Després de deixar el Govern va ser president d'Autopistes de Catalunya.
--	--

<p>Siscu Bages Periodista</p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La situació ha canviat de tal manera que la decisió sobre el cas Banca Catalana que va prendre l'Audiència avui en dia seria totalment la contrària.
<p>Jaume Reixac Riba Periodista</p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opina que la democràcia construïda a Catalunya és de molt baixa qualitat. Les majories absolutes de CiU i la seva influència al govern de Madrid no han ajudat. • Els organismes de control i la Justícia tampoc han funcionat. • Els mitjans de comunicació han estat 'comprats' pel poder polític. • Denuncia una 'llarga i espessa omertà, que encara existeix, als mitjans de comunicació, que no permet informar a la societat'.
<p>Jordi Oliveres Periodista</p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • L'expresident Pujol, primer va introduir-se a la cultura, a través d'Enciclopèdia Catalana, per després donar el pas a la política.
<p>Fèlix Martínez Periodista</p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Segons les seves investigacions l'origen de la deixa del pare de Pujol Soley podria estar en un paquet d'accions de la família a Banca Catalana.

Compareixents - Sessió núm. 8 CIFEF 26.1.2015.

Casos: 'Pujol'.

<p>José Matas Zapata Tinent coronel retirat de la Guàrdia Civil</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Per raó del seu càrrec, ja que havia d'autoritzar l'entrada dels escortes que anaven armats, era conegut que la família de Jordi Pujol, sobretot la seva dona, feien viatges habitualment a Andorra. • Aleshores, el diner a Andorra passava tan fàcil com els formatges i la mantega en la direcció oposada. Era una pràctica habitual i molt fàcil. • En aquella època, el frau fiscal no era una preocupació per a l'Estat, la prioritat era el terrorisme i el tràfic d'armes i de drogues. 'Era natural que Espanya intentés tenir un paradís fiscal suau'. Més que un paradís fiscal era un paradís bancari i això 'no feia molt mal'. • En una reunió entre 'un alt comandament espanyol', el cap de govern d'Andorra i ell mateix es va dir que Espanya permetria el trasllat a Andorra de fins a 2 bilions de pessetes a canvi que Andorra tingués més control sobre el diner negre.
---	--

Compareixents - Sessió núm. 9 CIFEF 2.2.2015.

Casos: 'TTV i deslocalitzacions'.

<p>Lluís Franco Sala Exdirector de l'Agència Tributària de Catalunya</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconeix haver rebut representants de Yamaha i Sharp per atendre la consulta sobre les seves obligacions fiscals amb l'objecte de facilitar l'operació de relocalització. En aquest sentit, també reconeix la trucada d'Òriol Pujol. Tot s'explica per la preocupació per la pèrdua d'uns llocs de treball. Es tracta d'un problema d'interès públic i proposa la celebració d'una reunió que és exclusivament tècnica i expressament afirma que, a la reunió, 'es va fer acompanyar de tècnics'. Defensa que l'administració (qualsevol i de qualsevol nivell) s'ha de reunir per intentar resoldre problemes d'aquest tipus. Nega qualsevol tracte de favor. Afegeix que possiblement l'Agència Tributària de Catalunya no era competent en el tema i van dir als interessats que si volien una consulta vinculant s'haurien de dirigir a l'Agència Estatal d'Administració Tributària. Afirma que 'ni coneixia ni coneix el Sr. Sergi Alzina'.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Malgrat ser citat com a testimoni realitza una sèrie de propostes que comencen per la realització d'estudis sobre el nivell del frau i l'economia submergida. La resta passen per: • Conscienciar als ciutadans mitjançant campanyes, no tant ja respecte d'aquells ciutadans que no compleixen, sinó també que en relació amb aquells sí que ho fan, perquè no vegin mai amb bons ulls els que no compleixen. • Dotar de més mitjans a les administracions tributàries, tant personals com informàtics. • Implantar una base de dades fiscal única i compartida de totes les administracions tributàries. • Limitar l'ús de l'efectiu (el diner metàl·lic a Espanya representa el 10% del PIB; a la UE el 5%; a EUA el 6%). Del total de bitllets de 500€ en circulació a Europa, el 30% estan a Espanya.
--	--

Compareixents - Sessió núm. 10 CIFEFF 9.2.2015.

Casos: 'Pujol', ITV i deslocalitzacions'.

<p>Artur Mas i Gavarró President de la Generalitat de Catalunya</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirmar que 'la confessió que va fer l'expresident Jordi Pujol era i és un tema personal seu i de la seva família i no va més enllà'. Afegeix que el tema 'no té res a veure ni amb Convergència Democràtica de Catalunya, ni amb Convergència i Unió, ni amb el Govern, ni amb mi'. • Des de fa molt temps (abans de que CiU entrés al Govern) el món de les ITV porta a sobre un embolic jurídic important. Des que ell és al Govern, l'actitud en el tema de les ITV ha estat 'extremadament pulcra i correcta'. S'ha de deixar treballar a la justícia. • Defensa que les administracions han de reunir-se amb els representants de grans empreses per intentar salvar llocs de treball quan aquestes indústries volen tancar les seves plantes a Catalunya. Pressuposa que qui demana l'actuació d'un Govern o un president per salvar els llocs de treball 'està actuant de bona fe'. 'El que he fet per salvar empreses, per relocalitzar empreses amenaçades de deslocalització, ho he fet, ho faig i ho seguiré fent sempre que calgui. I si en algun moment això és objecte de crítica, doncs, assumiré la crítica, perquè per a mi és més important ajudar a salvar empreses, que vol dir persones, que vol dir llocs de treball'. • Fa balanç de la implementació de les mesures aprovades en la Cimera per la regeneració democràtica. Respecte de les 51 mesures, diu que 26 eren competència del Govern i 16 d'aquestes han estat dutes a terme en la seva totalitat. Les altres 10 s'han dut a terme parcialment o estan en curs, no n'hi ha cap de pendent des del punt de vista del seu desenvolupament. Unes estan acabades, la majoria, i altres estan en curs. De les que no depenien directament del Govern però implicaven les institucions catalanes, que eren nou, se n'ha finalitzat una, que és la Llei de la transparència i accés a la informació que va aprovar aquest mateix Parlament de Catalunya. I de les setze restants, que afecten íntegrament altres organismes diferents del Govern de la Generalitat o de les institucions catalanes, se n'ha realitzat una. Se n'han realitzat parcialment o estan en curs set i n'hi ha vuit de pendents. • Aposta perquè el Parlament acordi en quin moment un polític implicat en un assumpte judicial ha de dimitir. Ell defensa el que es fa a la judicatura, se'ls aparta de les seves funcions en la fase d'obertura de judici oral.
---	---

Compareixents - Sessió núm. 11 CIFEFF 16.2.2015.

Casos: 'Pujol', 'Banca Catalana'.

<p>Ernesto Ekaizer Periodista</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Introdueix el concepte de 'capitalisme dels amiguets': relacions nocives entre polítics i grans empresaris. Creu que Catalunya ha viscut durant tota l'etapa de presidència de Pujol i també en l'actualitat sota aquest paradigma. Aquest exemple no té precedents a Espanya. La simbiosi i promiscuïtat que funciona a Catalunya no passa a la resta d'Espanya. 'Si no pagaves estaves mort'. • Afirmar que durant l'època de Pujol hi havia una 'tolerància' i 'una comprensió' per part dels poders de l'Estat amb tot allò que passava a Catalunya, sobretot després del 'cas Banca Catalana'. Interessava més l'estabilitat política de l'Estat. • Afegeix que Pujol porta el paradigma del sector privat, en funcionament a Banca Catalana, a la Generalitat. Marques característiques de l'era Pujol: pacte públic a canvi del silenci (<i>omertà</i>) i personalisme que confon espai públic i privat.
<p>Francesc Cabana Vancells Advocat, historiador i cofundador de Banca Catalana</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Assegura que a Banca Catalana no hi havia 'caixa b'. Justifica el pagament d'extra tipus per la conjuntura econòmica de l'època. • Jura que ell i la seva dona no en sabien res de l'herència del seu sogre, Florenci Pujol.
<p>Ramon Pedrós Martí Excap del Gabinet de Premsa de Presidència entre els anys 1988 i 1998</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirmar que als anys 90 ja es criticava la presència d'algun dels fills Pujol als viatges a l'estranger (Uruguai, Argentina, Portugal i Xile). Perillosa relació amb el 'sector negocis' de CDC. • El tema de la relació família/negocis es parlava amb certa freqüència entre els seus col·laboradors. Es considerava que l'únic perill que podia erosionar el President venia de l'àmbit familiar. • Creu que Jordi Pujol és el constructor de la Catalunya moderna. Identificació moral i ideològica amb gran part de la població. Destaca la seva gran tasca en la projecció internacional de Catalunya. Personatge més important de la política catalana en el segle XX.

Compareixents - Sessió núm. 12 CIFEFF 23.2.2015.

Casos: 'Pujol', 'Banca Catalana', 'negocis de Jordi Pujol Ferrusola'.

<p>Jordi Pujol i Soley Ex president de la Generalitat de Catalunya</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ratifica els termes de la seva confessió i insisteix en dir que els diners de la deïxa del seu pare no provenen de la corrupció pública ni de Banca Catalana. • La seva intervenció traspua cert menyspreu a la comissió. Com quan diu que 'és una instància en la qual no es demostra res' o 'jo a partir d'aquest moment no contestaré absolutament res, perquè això no és seriós'. • Critica que el seu interrogatori judicial fos fet públic.
--	---

<p>Marta Ferrusola Lladós <i>Cònjuge de Jordi Pujol i Soley</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sobre les adjudicacions de la Generalitat a l'empresa Hidroplant, de la qual ella n'era propietària, afirma que 'no ens vam presentar mai a cap concurs públic' i que es va limitar a posar plantes al despatx del seu marit. • Nega que anés a Andorra a portar diners. Hi anava a esquiuar. • Nega que els seus fills traguessin profit del càrrec del seu pare. En aquest sentit diu que 'van amb una mà al davant i l'altra al darrere'.
<p>Jordi Pujol Ferrusola <i>Fill de Jordi Pujol i Soley i de Marta Ferrusola Lladós</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que mai ha actuat des de paradisos fiscals, en tot cas haurà estat el banc on invertia els seus diners. 'Totes les acusacions per part dels jutges són de delictes fiscals o blanqueig de capitals, res de corrupció'. No ha cobrat mai comissions treballant amb algú de l'administració pública. • Una màxima que sempre l'ha acompanyat és que mai ha volgut fer res que tingués a veure directe o indirectament amb allò públic. Mai ha intervingut en un procés d'adjudicació pública. Es defineix com un "dinamitzador econòmic". • Afirma que la deïxa del seu avi prové de divises que mai han entrat a Espanya. 140 milions de pessetes del 1980. No en sap res fins que se'n fa càrrec als anys 90. No hi documentació, és una carta de l'avi a la seva mare on expressa la preocupació per la vida política del pare i els seus perills. • La compareixença de Jordi Pujol Ferrusola obre un debat entre els partits polítics sobre la utilitat i el sentit de les comissions d'investigació del qual se n'han fet ressò els mitjans de comunicació.

Compareixents - Sessió núm. 13 CIFEF 2.3.2015.

Casos: 'Pujol', 'Banca Catalana', 'ITV i deslocalitzacions', 'contractació Marta Pujol Ferrusola'.

<p>Marta Pujol Ferrusola <i>Filla de Jordi Pujol i Soley i de Marta Ferrusola Lladós</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Va ser contractada per l'Ajuntament de St. Vicenç de Montalt el 1996, vigència inicial de 4 anys i posteriorment prorrogat per una vegada. No hi ha plaça. No s'ha convocat per la situació de crisi i per la complicació legislativa. Contractada com a consultora externa. Afirma que aquesta manera d'actuar és una pràctica habitual a Catalunya i a la resta d'Espanya. Continua amb el mateix contracte. La plaça no s'ha convocat mai. • En referència a aquest tipus de contractació afirma literalment que 'el 90% dels ajuntaments catalans fan el mateix'. • Acusa l'Ajuntament de Mataró de no haver-la contractada mai tot i que es va presentar moltes vegades a diferents concursos. Li van dir que estava 'vetada' i recorda que està governat pel PSC. El mateix li va passar a Barcelona mentre governava el PSC. Va treballar una vegada i un tècnic li va comentar 'què estrany que t'ho donin a tu'. Insinua que en funció del color polític de l'ajuntament es donen/donaven els treballs als arquitectes. Quan alguna diputada li demana que identifiqui les persones que a Mataró i Barcelona li van expressar el que denuncia, renuncia a fer-ho.
<p>Oriol Pujol Ferrusola <i>Fill de Jordi Pujol i Soley i de Marta Ferrusola Lladós</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirma que mai ha parlat amb Sergi Alsina sobre la possibilitat d'engegar un negoci, ni sol ni acompanyat. Qui parla de rendiments econòmics del possible negoci són terceres persones, no ell. • Defensa la professionalitat de la seva dona, Anna Vidal, i diu que la seva feina no és fictícia. Des de l'any 2000 ha compaginat feines d'assalariada amb feines de professional liberal. • Demana als diputats que resolguin el tema de quan ha de dimitir un polític relacionat amb la corrupció. Al seu parer, un imputat no és un culpable.

	<ul style="list-style-type: none"> • Sosté que no ha regularitzat els diners de la deixa. No té diners a l'estranger. L'explicació de com s'ha gestionat li correspon al seu germà i ell no declararà res sobre això. • Decideix dimitir dels càrrecs polítics dies abans de la confessió del seu pare perquè s'allarga molt el termini d'instrucció del cas ITV.
<p>Pere Pujol Ferrusola Fill de Jordi Pujol i Soley i de Marta Ferrusola Lladós</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A Pere Pujol Ferrusola se li retreu la seva relació des d'Entorn -empresa de la qual és soci- amb l'administració pública catalana, mitjançant l'adjudicació de contractes o la posterior subcontractació. En la mateixa empresa també són els seus socis la família Sumarroca, històricament lligada al 'sector negocis' de CDC. Nega qualsevol irregularitat. • Diu que la seva família no és un clan. És una família ben avinguda que té uns principis, uns valors i una jerarquia.

Compareixents - Sessió núm. 14 CIFEFF 9.3.2015.

Casos: 'Pujol', 'Banca Catalana'.

<p>Oleguer Pujol Ferrusola Filla de Jordi Pujol i Soley i de Marta Ferrusola Lladós</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirmar que mai ha treballat a l'administració pública ni ha demanat ajut a pare o germans. • Actualment està al dia amb Hisenda. Ho ha declarat tot. • Al 1992 obre compte a Andorra amb saldo al voltant de 60/62 milions de pessetes. El saldo s'incrementava amb els rèdits de les inversions. Va confiar en el seu germà i els gestors. Sobre la deixa del seu avi diu que era un tema secret, no hi ha documents, ni comprovant, ni res. Ell pujava a Andorra una vegada l'any. Entén que tots els germans van rebre la mateixa quantitat. • Hi ha una inquietud a la família sobre la necessitat o no de regularitzar el tema. Reconeix que probablement el seu pare hauria d'haver renunciat a l'herència.
<p>Mireia Pujol Ferrusola Fill de Jordi Pujol i Soley i de Marta Ferrusola Lladós</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La compareixent s'acull al seu dret a no declarar. • En el tema de la deixa, la versió dels fills de Jordi Pujol i Soley, que parlen davant la comissió, és coincident.
<p>Josep Pujol Ferrusola Fill de Jordi Pujol i Soley i de Marta Ferrusola Lladós</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que mai ha cobrat cap sou públic ni ha treballat per a l'administració. • Desconeix si el fet d'anomenar-se Pujol Ferrusola obria portes. 'No sabia com fer tràfic d'influències'. • La següent transcripció de part de la seva intervenció demostra el seu tarannà: 'vaig crear una societat (MT TAHAT) per a les meves cosetes, accions d'aquí, préstecs d'allà, després, casetes que tinc de lloguer, algun local comercial... Cosetes així i ja està'. • Considera que la comissió parlamentària no és un lloc imparcial. No hi ha res a guanyar i sí molt a perdre.

Compareixents - Sessió núm. 15 CIFEFF 16.3.2015.

Casos: 'Pujol', negoci de Jordi Pujol Ferrusola'.

<p>Joan Anton Sánchez Carreté Assessor fiscal</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El compareixent llegeix un comunicat en el qual diu que se'l convocava a la comissió per donar explicacions en qualitat d'assessor fiscal de Jordi Pujol Soley. Des de 1983 ho és, i també n'és representant davant de l'AEAT i l'ATC. Des del 2014 també és assessor d'algun representant més de la seva família (sense especificar de qui). Afirmar que per llei no pot donar publicitat a dades confidencials dels seus clients. Afegeix que té obligació de comparèixer i és a la comissió però també té obligació de no revelar secrets. Lamenta que la comissió no hagi fet cas als seus arguments jurídics i no hagi desestimat la seva compareixença.
<p>Ramon Gironès Pagès Sogre de Jordi Pujol Ferrusola</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Es troba sota investigació judicial i per això no respondrà a les preguntes i s'acull al seu dret a no declarar. Si la seva situació hagués estat una altra hauria respost.

Compareixents - Sessió núm. 16 CIFEFF 23.3.2015.

Casos: 'Pujol', negoci de Jordi Pujol Ferrusola'.

<p>Mercè Gironès Riera Cònjuge de Jordi Pujol Ferrusola</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Manifesta que s'acull al seu dret a no declarar. • Les compareixences de Mercè Gironès i Ramon Gironès, dona i sogre de Jordi Pujol Ferrusola, serveixen als parlamentaris per posar en evidència el presumpte cobrament de comissions per part de tots dos en negocis que vinculen al tràfic d'influències. Cobrament per la venda de finques, una d'elles passa a ser propietat de Copisa (família Cornadó, vinculada a CiU). Ramon Gironès cobra una comissió de l'empresa venedora (Focio) sense que quedi clara la seva intervenció, segons afirma la mateixa propietària de Focio (Laura Cutillas) en la seva compareixença.
<p>Luis Delso Heras President d'Isolux-Corsán</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Es declara amic de Pujol Ferrusola des de fa 22 anys. Afirmar que no ha fet negocis amb ell a Catalunya, tots a l'estranger. Contacta amb Jordi Pujol Ferrusola perquè 'es mou molt bé a Mèxic'. • Les tres vegades que va treballar amb Jordi Pujol Ferrusola, sempre hi ha hagut relació contractual (Mèxic -operació immobiliària Azul de Cortés- 2008; Mèxic -autopistes- maig de 2006; Gabon -electrificació- abril de 2001, maig de 2006 i abril de 2010). Els pagaments que ha fet a Jordi Pujol Ferrusola han estat en un compte del BBV a Barcelona.
<p>Gustavo Buesa Ibáñez President de GBI Services SA</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Es reconeix amic de Jordi Pujol Ferrusola i que van fer negocis a Tivissa. Confirma que amb l'abocador de Tivissa va invertir 700.000€ i després de dos anys va obtenir un benefici de 4.300.000€. El convida a participar en el seu negoci (abocador Tivissa) perquè és el seu amic i no perquè sigui el fill de l'expresident. • Reconeix que ha fet donacions a diferents fundacions la major part relacionades amb CDC i/o UDC: Catalunya i Territori, Trias Fargas/Catdem...també a d'altres que no tenen res a veure amb política. • Afirmar que és obligació d'un bon empresari mantenir una bona relació amb les administracions.

Compareixents - Sessió núm. 17 CIFEFF 7.4.2015.

Casos: 'Pujol', 'negocis de Jordi Pujol Ferrusola', 'ITV i deslocalitzacions'.

<p>Felip Puig i Godes Conseller d'Empresa i Ocupació</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ens els períodes de la seva vida que s'ha dedicat a l'activitat pública no ha tingut cap tipus de dedicació privada. • Sosté que la contractació pública s'ha de regir per la igualtat d'oportunitats i la transparència, sense tenir en compte vincles familiars ni a favor ni en contra. • Mai ha tingut negocis ni ha compartit empresa amb Jordi Pujol, ni amb cap dels seus germans. Tampoc amb els seus propis germans. • Acaba la seva intervenció amb un al·legat en defensa de la seva trajectòria política i personal, en el qual destaca la seva honradesa i compliment de les lleis.
<p>Cristina Isabel de Francisco Cotorruelo Exsecretària de Jordi Pujol Ferrusola</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La compareixent manifesta que s'acull al seu dret a no declarar. Ja ha declarat com a testimoni en la causa judicial oberta al respecte.
<p>Sergi Alsina Jiménez Soci d'Alta Partners</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirmar que fa 25 anys que ell i Oriol Pujol són amics. És una amistat pública, la coneix molta gent. Donada aquesta relació, com a d'altres amics, li explica alguna de les seves operacions econòmiques. Mai li ha demanat res il·lícit ni que pogués vulnerar ni posar en qüestió la seva activitat pública. Explica la seva activitat com intermediari financer. • Reconeix que va demanar a Oriol Pujol que fes alguna gestió per al bon final de les operacions. Facilitar contactes i/o reunions principalment. Ho va fer 'de bona fe pensant que eren coses socialment positives'. • També reconeix que en la operació de Sharp hi va intervenir Anna Vidal, dona d'Oriol Pujol. Considera positiu que els polítics treballin per fer gestions en aquest àmbit (Josep Tous, Oriol Pujol), però sense cobrar. • La majoria de partits se sorprenden que vegi normal establir contactes amb alts càrrecs a través d'Oriol Pujol i fer servir aquests contactes per realitzar gestions empresarials. La declaració del compareixent, diuen, és un exemple clar de com s'han vingut fent les coses en una part de la Generalitat, cosa que no hauria de tornar a passar. També qüestionen el cobrament de més de 200.000€ per part de l'Anna Vidal, per un informe de 10 fulls.

Compareixents - Sessió núm. 18 CIFEFF 10.4.2015.

Casos: 'Camarga', 'Método 3'.

<p>Alícia Sánchez Camacho Senadora, diputada i presidenta del PP de Catalunya</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bona part de la compareixença d'Alícia Sánchez Camacho es converteix en un seguit de retrets amb la resta de partits sobre la seva decisió de no comparèixer anteriorment en el Parlament (CAI), per tal d'explicar el cas i sobre la seva responsabilitat en la gravació del dinar amb la Victoria Álvarez. • Un altre bloc és el referit al contingut de la gravació. Nega tenir cap 'fiscal de confiança'. Afegeix que no sap qui va encarregar la gravació – de la qual afirma no tenir coneixement- ni qui va facilitar la seva difusió. Sobre els fets explicats per Victòria Álvarez en el decurs del dinar diu que, després de consultar-ho amb els seus advocats, decideix no denunciar-los perquè les dades eren inconsistents.
---	--

<p>Lluïsa Bruguier <i>Exgerent del PSC</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconeix que el PSC va fer uns encàrrecs a Método 3, un el 2009 i un altre el 2011. El primer una escombrada de la seu del partit, una auditoria de seguretat i la implementació de les recomanacions i també una escombrada d'uns despatxos a la Diputació de Barcelona. Els pagaments es van fer a empreses del grup, no a Método 3. • Va ser gerent del partit entre el 2004 i el 2014. No hi ha cap relació entre el cas i deixar la feina al PSC. El partit no va pagar cap factura per la gravació del dinar de La Camarga.
<p>Victoria Álvarez Martín <i>Sòcia de Partners Consulting Funding</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Els diputats fan palesa la seva falta de credibilitat quan reclamen a la compareixent que sigui concreta en la denúncia de casos. L'únic que diu haver presenciats personalment són els diners en metàl·lic quan tornaven d'Andorra amb Jordi Pujol Ferrusola. Dels negocis a l'ombra del poder sobre els quals hi ha sospites, reconeix que no n'ha tingut coneixement directe. • La compareixent es presenta com una defensora de les bones pràctiques i contra la corrupció. Assegura que arran de la denúncia contra Jordi Pujol Ferrusola molta gent la para pel carrer per explicar-li casos de corrupció i li arriba molta documentació sobre nous afers. • Un part important de la seva compareixença se centra en la crítica a l'Oficina Antifrau de Catalunya. Considera un error la decisió de denunciar els fets en aquesta institució. Davant les greus insinuacions que fa (filtració de documents que acaben a les taules de CiU), alguns diputats i diputades l'exhorten a denunciar els fets de manera oficial.

Compareixents - Sessió núm. 19 CIFEFF 13.4.2015.

Casos: 'Camarga', 'Método 3', 'negocis de Jordi Pujol Ferrusola'

<p>Francisco Marco Fernández <i>Director de l'agència Método 3</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Assegura que la gravació de La Camarga va ser legal i consentida i que Alicia Sánchez Camacho sabia que s'estava gravant el dinar. Diu que el que era i és il·legal és la seva difusió. • Afirma que la gravació li va encarregar algú de l'entorn proper d'Alicia Sánchez Camacho i no pot dir qui la va pagar. Ni el PSC ni ningú del seu entorn els van contractar per gravar el dinar. • Acusa al PP d'haver-lo assetjat i d'haver-lo 'matat civilment, amb la seva policia i els seus assessors de comunicació'. • No reconeix haver signat cap pacte de confidencialitat encara que diu que 'si reconegués haver-ne signat algú l'estaria trencant'. • Si alguna vegada ha treballat per algun partit polític ha estat per feines d'investigació interna. A tall d'avís i en relació amb les feines d'investigació dels detectius, diu als polítics que 'han de tenir més por del foc amic que de l'enemic'.
<p>José Zaragoza Alonso <i>Diputat a les Corts Generals i exsecretari d'organització del PSC</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Assegura que ell no va encarregar la gravació del dinar de La Camarga ni sap qui ho va fer. Nega haver parlat amb Alicia Sánchez Camacho sobre Victòria Álvarez. • Reconeix que té relació amb Método 3 a través de la feina que van fer pel PSC: dues escombrades de la seu a la cerca de sistemes de gravació no autoritzats i una auditoria de seguretat. Coneix l'Elisenda Villena (extreballadora de Método 3) des de fa anys i hi manté una relació d'amistat. • Afirma que no ha consensuat la seva declaració amb el Sr. Marco, afegint que ni el coneix. • Va dimitir per no perjudicar al seu partit. Fa una defensa de la política i dels polítics. Com a tot arreu, n'hi ha que ho fan malament però no és el més habitual. Defensa la dignitat del professional de la política.

<p>Josep Mayola Comadira <i>Empresari de Servitransfer</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Compareix per la seva relació amb els negocis de Jordi Pujol Ferrusola en l'abocador de Tivissa. • La inversió de Jordi Pujol Ferrusola en el negoci de l'abocador de Tivissa va ser de capital risc. No hi va intervenir en cap tema relacionat amb la vessant tècnica. • No ha estat mai soci de Jordi Pujol Ferrusola. L'única relació, l'aportació de capital en el negoci de l'abocador de Tivissa. Ell s'encarrega personalment de les gestions i autoritzacions per l'abocador de Tivissa i no hi ha cap intervenció política ni d'influència per part de Jordi Pujol Ferrusola. Tot és tècnic. • Sobre si es van preocupar per l'origen del capital aportat per Jordi Pujol Ferrusola, diu que les transferències venien d'una agència del BBV de Barcelona i això no va encendre cap alarma. Tampoc té clar si el seu deure es comprovar l'origen dels fons d'algú que inverteix en el seu negoci.
<p>David Ruiz Ramírez de Promopalamos i Esteve Ayats Domènech <i>d'Aglomerats Girona</i></p> <p>TESTIMONIS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Compareixen per la compra d'uns terrenys a Palamós, propietat de Mercè Gironès. • Informen que Mercè Gironès els va comprar a l'any 2000 per 217.000€ i els va vendre a l'any 2006 per un preu 22 vegades més gran. Al 2005 s'aprova el POUM de Palamós que requalifica els terrenys i els considera aptes per construir habitatges. • Els compareixents asseguren que l'operació era bona perquè els terrenys estaven requalificats i es podien fer habitatges. Van comprar al preu de mercat. Terrenys del voltant van valdre en aquella època el mateix. En un principi desconeixien que la venedora era Mercè Gironès.

Compareixents - Sessió núm. 20 CIFEFF 20.4.2015.

Casos: 'Pujol', negoci de Jordi Pujol Ferrusola'.

<p>Joan Anton Sánchez Carreté <i>Assessor fiscal</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirmar que no va estar citat mai a declarar en el 'cas Casinos'. Afegeix que en el tema del presumpte frau de les hidroelèctriques finalment va estar indultat i està pendent de la decisió del Tribunal de Drets Humans d'Estrasburg. • Les preguntes sobre la seva tasca professional com assessor fiscal no les respon acollint-se al secret professional. • S'esplaia comentant doctrina i jurisprudència fins que la intervenció del president (suspensió temporal inclosa) reconduïx l'objecte de la compareixença.
<p>Laura Cutillas Santillán <i>Propietària de l'empresa Focio</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirmar que mai ha pagat comissions il·legals. Reconeix haver pagat una comissió al Sr. Gironès, per la seva intermediació en la venda d'una finca. Gironès no va presentar mai comprovant de la seva gestió en la intermediació amb COPISA. Li van pagar la comissió, que van ajustar a l'1%, d'honoraris d'intermediació. • Ni coneixen ni han pagat mai res a Jordi Pujol Ferrusola.

Compareixents - Sessió núm. 21 CIFEFF 27.4.2015.

Casos: 'ITV i deslocalitzacions'.

<p>Ricard Puignou Vigo Soci de Certio</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En la compareixença del Sr. Ricard Puignou, que s'acull al seu dret a no declarar, els diputats/des coincideixen a descriure el cas ITV com a paradigmàtic de la influència del sector privat en l'àmbit públic. Es van tocar les tres teclades de l'Estat de dret: l'executiu (a través del Sr. Josep Tous i el Sr. Isidre Masalles, tots dos amb càrrec a l'administració) el legislatiu (a través del contacte amb Oriol Pujol) i el judicial (a través del magistrat Joaquín Ortiz Blasco que ha estat jutjat i condemnat).
<p>Xavier Pujol Artigas Conseller delegat de Ficosa</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La seva intervenció és com a empresari i des del punt de vista del negoci. Sempre en positiu i veient l'operació, deslocalització de Sony, com molt important per a la seva empresa i per al país.
<p>Xavier Corominas Rovira Arquitecte i urbanista</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El compareixent s'acull al seu dret a no declarar atesa la seva condició d'imputat en la causa del Jutjat núm. 5 de l'Audiència Nacional.

Compareixents - Sessió núm. 22 CIFEFF 4.5.2015.

Casos: 'ITV i deslocalitzacions'.

<p>José Maria Romero de Tejada Fiscal Superior de Catalunya</p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Destaca les bones relacions de la Fiscalia amb els Mossos d'Esquadra i els seus responsables. El fet que els delictes de corrupció, moltes vegades, excedeixin l'àmbit territorial de Catalunya facilita la intervenció d'altres cossos. • Assegura que el Ministeri Fiscal 'manté el secret de sumari'. Hi ha moltes parts implicades i això facilita les filtracions. • Nega qualsevol parcialitat per part de la Fiscalia. Treballen sota els principis de legalitat i imparcialitat.
<p>María Jesús Muro Sebastián Sòcia d'Iberaudit Kreston</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S'acull al seu dret a no declarar.
<p>Pedro Navarrete Sanz Expresident de Sony Europa</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S'acull al seu dret a no declarar.

<p>Alejandro Guerrero Kandler <i>Soci de Llife Mataró</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El compareixent manifesta que s'acollirà al seu dret a no declarar perquè es troba imputat en el procediment relacionat amb els negocis de Jordi Pujol Ferrusola. Han demanat el sobreseïment de la seva imputació i una vegada es produeixi s'ofereix a comparèixer i a col·laborar. Vol deixar clar que no es tracta de cap mena de falta de respecte a la sobirania popular.
---	---

Compareixents - Sessió núm. 23 CIFEFF 2.6.2015.

Casos: 'Pretòria'.

<p>Macià Alavedra i Moner <i>Exconseller de la Generalitat</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirma que es penedeix d'haver passat a la política després de dedicar-se a l'empresa privada. Això no l'ha beneficiat. "Venir de l'empresa i fer política és molt complicat. D'això me'n penedeixo. A la majoria de parlaments europeus els empresaris s'han retirat de la política i estan ocupats per funcionaris", insisteix. • Diu que va començar la seva activitat empresarial abans d'entrar a la política. Reconeix que és difícil de compatibilitzar. 'Entrar a la política no m'ha produït cap enriquiment, els meus socis estan molt millor situats que jo'. Diu que allò que s'anomena 'portes giratòries', del que ara es parla molt, en la seva època no es parlava tant i era relativament normal. Defensa l'activitat de la intermediació, 'és més vella que anar a peu'.
<p>Lluís Prenafeta i Garrusta <i>Exsecretari general de Presidència</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconeix haver cobrat comissions a l'exterior, de Siemens i Alstom ('i amb molt d'orgull'), i haver-les regularitzat una vegada van ser detectades per l'administració tributària. • El balanç dels seus deu anys com a secretari general de Presidència és altament positiu i 'no va veure cap relació entre els afers públics i els afers privats'.
<p>Luis García Sáez <i>Exdiputat socialista</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirma que no hi ha cap prova que demostrï que en les seves actuacions en el marc del 'cas Pretòria' hi ha tràfic d'influències. • Alguns diputats expressen molts dubtes sobre la preparació i els coneixements del compareixent per dedicar-se als negocis immobiliaris i apunten que la seva activitat es fonamenta en la agenda aconseguida a través dels contactes obtinguts del seu pas per la política. Ell ho nega.
<p>Bartomeu Muñoz Calvet <i>Exalcalde de Santa Coloma de Gramenet</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El compareixent anuncia que la seva situació processal en l'anomenat 'cas Pretòria' fa que no respongui preguntes sobre els fets de referència. • Assegura que mai ha rebut cap pagament ni cap comissió de cap empresa constructora ni per la feina derivada del seu càrrec.
<p>Emili Mas i Margarit <i>Exgerent de l'Institut Català del Sòl</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que va ser imputat pels fets -compatibilitat o no per a l'elaboració de l'informe sobre l'operació Ciba 3 a Santa Coloma de Gramenet mentre era gerent de l'INCASÒL- i posteriorment desimputat. • La compareixença se centra en les conseqüències que va tenir la seva imputació inicial més que en el fons de la qüestió. • Va dimitir i ningú ha reparat el mal patit personalment ni professionalment.

<p>Miquel Bonilla i Ruiz Exdirector de l'Institut Català del Sòl</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Qüestiona el sentit de la seva convocatòria. • Afirma que una investigació interna de l'Incasòl va concloure que no hi havia incompatibilitat per part del Sr. Mas. Assegura que mentre ha estat director mai ha rebut oferiments de comissions ni de suborns per part de ningú.
--	---

Compareixents - Sessió núm. 24 CIFEFF 8.6.2015.

Casos: 'Bustos', Montcada i Reixac, 'Pujol'.

<p>Francesc Bustos Garrido Exregidor de Sabadell</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La seva estratègia, coincident amb la de Manuel Bustos, consisteix a denunciar que l'origen del procés està viciat. En general no vol entrar en el fons dels fets pels quals són acusats. Denuncia escoltes indiscriminades, il·legals i transcripcions tretes fora de context, que no van tenir accés al sumari i que aquest va ser filtrat abans als mitjans de comunicació. • Per la seva part, l'actitud dels representants polítics és força incisiva. El que volen saber és com és possible que del començament de les escoltes arran de la denúncia d'un empresari, hagi sortit 'tanta merda', 'una veritable indústria de la corrupció'. Assenyalen que en la trama hi ha de tot: corrupció d'empresaris, tràfic d'influències... Se li pregunta directament quanta gent tenien col·locada 'per la cara'. Fins al punt de retreure-li que el seu ajuntament era 'una enciclopèdia de la corrupció'. • 'Els càrrecs de confiança no passen cap tipus de procés selectiu, són càrrecs de confiança que compleixen uns requisits professionals i polítics', diu el compareixent.
<p>Manel Bustos Garrido Exalcalde de Sabadell</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reitera que 'fins ara' els nomenaments dels càrrecs de confiança era: 'persones amb capacitat tècnica en els quals el càrrec polític té confiança'. Potser això s'haurà de canviar. • L'origen del cas Mercuri és el pagament de comissions per adjudicació d'obra pública. Ni ell ni ningú del seu entorn estan implicats en aquesta peça. • Reconeix, com a error, els possibles pagaments de dinars i sopars privats a costa de la Federació de Municipis de Catalunya. Ho justifica dient que són 29 tiquets en tres anys al front de la federació. 'Tampoc és tant'. Ho contraposa amb el fet que, quan va entrar a presidir l'ens no hi havia diners a la caixa i quan va sortir n'hi van deixar dos milions. També li semblen normals els rellotges regalats als alcaldes per part de la Federació de Municipis de Catalunya adduint que 'és una tema menor'.
<p>Carles Vilarrubí Carrió Empresari</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Va pagar dues factures de 10.000€ a Jordi Pujol Ferrusola per buscar terrenys per fer una instal·lació de salts d'hípica entre Lleida i Girona.
<p>Daniel Fernández González Exsecretari d'organització del PSC</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Relata el cas que el concerneix de la següent forma: l'equip de govern de l'Ajuntament de Montcada li reclama una reunió per demanar-li una col·laboració. Es reuneix a la seu del PSC amb l'alcaldessa, en la qual li explica que Montcada és un municipi amb molts problemes urbanístics i volen un nou coordinador de l'àrea d'urbanisme i li reclamen si coneix alguna persona, ja que es tracta d'un càrrec de confiança. Segons diu, aquesta petició es va fer també a d'altres persones. Un mes i mig després,

	<p>l'alcalde li confia que ha rebut molts currículums i un de 'molt potent' de Carmina Llumà. El compareixent li confirma la bona opinió que li mereix.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sobre el debat de quan ha de dimitir un polític imputat considera que s'ha d'estudiar cas per cas i que la decisió l'ha de prendre el partit, és responsabilitat del partit polític.
<p>María Elena Pérez García <i>Exalcaldessa de Montcada i Reixac</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afirma que la plaça a cobrir era d'eventual de lliure designació. El cap de Recursos Humans fa la proposta d'implementar la possibilitat de fer un procés de selecció per escollir la persona, fet fins aquell moment poc habitual. La decisió es va prendre per donar una imatge de més transparència. 'Va donar veus per mirar de contractar la persona adequada. Es va entrevistar a l'efecte amb Assumpta Escarp, Jordi Hereu i Daniel Fernández'. • Els grups polítics qüestionen que una alcaldessa pensi que el procés de contractació d'un alt càrrec es comenci 'donant veus' a persones influents del seu partit. • Manifesta sentir-se decebuda pel to de les converses entre els seus companys de partit Manuel Bustos, Francisco Bustos i Daniel Fernández. Li fan vergonya i fàstic. Els hi va demanar explicacions i ells van contestar que es tractava d'una conversa en un to col·loquial.

Compareixents - Sessió núm. 25 CIFEFF 15.6.2015.

Casos: 'Blanqueig de capitals', 'finançament partits polítics'.

<p>Luis Bárcenas Gutiérrez <i>Extresorer i exsenador del PP</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • El compareixent anuncia que sobre el casos que l'afecten personalment no declararà res i manifesta que 'no és un expert en corrupció política' • Insisteix en comentar que les donacions que rebia el PP per part d'empreses no eren a canvi de cap tipus d'adjudicació, a canvi només obtenien 'cariño'. Es mostra convençut que no ha perjudicat en res l'administració pública.
<p>Hervé Falciani <i>Enginyer informàtic</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Va fer una proposta de sistema informàtic –al banc HSBC- per evitar el frau i l'admissió de diner opac o d'origen il·lícit. Detecta falta de voluntat del sector bancari i del govern suís per resoldre el problema. Considera que les transaccions opaques són habituals en tots els bancs i generalitzades en el sector financer. • Proposa la creació d'un sistema d'anàlisi de xarxes a nivell transnacional per detectar el frau de l'IVA. • La forma més fàcil d'evasió fiscal és la transferència de béns mitjançant intermediaris financers. • Denuncia que el blanqueig de capitals es pot fer d'una manera molt senzilla a Suïssa. Defensa una més gran coordinació entre les fiscalies anticorrupció dels diferents països i dotar-les de més mitjans.

Compareixents - Sessió núm. 26 CIFEFF 22.6.2015.

Casos: 'Bustos', 'Montacada i Reixac', 'Pujol'.

<p>Javier de la Rosa <i>Exrepresentant de KIO a Espanya</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fa una intervenció prèvia en la que anuncia que ja ha declarat en seu judicial en diferents ocasions sobre els temes pels quals ha estat citat, sense gaire èxit, i per això s'acull al seu dret a no declarar.
<p>Joan Piqué Vidal <i>Advocat</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Es considera víctima d'un error judicial. Deixa palesa la seva enemistat amb l'exjutge Pasqual Estivill; a qui acusa de prevaricar i d'acceptar suborns. En referència amb un tema d'un client seu, reconeix que li va proporcionar el número d'un compte a Suïssa, 'per si li volien ingressar uns diners en concepte de préstec'. • Sempre ha justificat que en l'època de la dictadura gent amb família pogués tenir 'un raconet fora del país'. Tot i que èticament no esta bé.
<p>Itziar González Virós <i>Exregidora del districte de Ciutat Vella de Barcelona</i></p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que la corrupció està portant a les administracions a una situació de col·lapse. Ha de posar l'atenció en tres elements: el càrrec electe, les organitzacions polítiques i la funció pública. No es preserva l'autonomia de cadascú dels elements. • Les organitzacions polítiques porten a una dependència de clientelisme. Si el càrrec electe treballa per a una organització política amb xarxa clientelar perd l'autonomia. • Entre els tres estaments hi ha d'haver respecte i protecció de l'un cap a l'altre. Reforçar l'administració pública protegeix el càrrec electe. Donar independència al càrrec electe renova les organitzacions polítiques i aconseguir que aquestes organitzacions es posin al servei de la ciutadania reforça la cultura política i la confiança en la mateixa organització. • Defensa la traçabilitat dels documents en el sí de l'administració. Que tothom pugui saber l'evolució d'un document/petició i qui en participa. • Denuncia que la màfia s'infiltra per la laxitud del sistema. Aposta per la activitat multi inspectora, especialment en matèria de llicències i autoritzacions. • L'externalització de segons quins serveis pot provocar uns conflictes d'interès. Creu que la democràcia participativa augmenta la qualitat democràtica. Defensa el foment d'una cultura política no clientelar. • Defensa els observatoris municipals per auditar i acompanyar la funció pública. • Proposa un pacte social contra la corrupció d'impuls ciutadà. • Demana una oficina de protecció del denunciant.
<p>Carme García Suárez <i>Exregidora de l'Ajuntament de Sabadell</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Considera que un dels temes que s'hauria de revisar arran del cas de Manuel Bustos és l'excés d'acumulació de poder en un polític. El fet que controlés el partit a nivell local i comarcal, la seva influència a nivell nacional i a institucions de caràcter local i supramunicipal van provocar el reguitzell de presumptes irregularitats. • Massa gent a Sabadell se sentia seguida i vigilada, fins tenir por de fer ús del telèfons corporatius del consistori. Es parlava de que hi havia grups de policia municipal que feien feines que no els pertocava. Ella, personalment, va tenir aquesta sensació en moltes ocasions. La situació de Sabadell durant el mandat de Bustos era d'anomalia democràtica.

<p>Xavier Casanovas Representació de la Plataforma per una Fiscalitat Justa, Ambiental i Solidària</p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Defensen la necessitat d'un sistema fiscal més just. És un tema de sentit comú per intentar reduir la desigualtat social. L'eliminació dels paradisos fiscals posaria fi a les activitats delictives relacionades amb les màfies. L'elusió fiscal és habitual en les empreses de l'IBEX 35. El resultat és la competència fiscal a la baixa. • Proposen l'elaboració d'un informe oficial sobre l'impacte del frau fiscal, espais lliures de paradisos fiscals, és a dir no establir contractes amb empreses amb seu a paradisos fiscals, dotar de recursos a les agències tributàries i posar èmfasi allà on faci més falta, endurir els codis penals en els delictes relacionats amb el frau fiscal. • Considera que hi ha dos tipus de defraudadors: els que ho fan per obtenir més i més beneficis i els que ho fan per subsistència. La solució passa en gran manera pel canvi de cultura fiscal. Aposten per la reforma del Codi penal en referència a temes d'exemplaritat pública. Les amnisties fiscals tenen un impacte desastrós en la cultura fiscal.
---	---

Compareixents - Sessió núm. 27 CIFEFF 23.6.2015.

Casos: 'Pujol'.

<p>Rafael Gascó Sales Conseller delegat d'Andbank España</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adverteix que la seva carrera professional ha transcorregut sempre a Espanya i no pot parlar de com funcionen les coses a Andorra. Entén que Andorra no és un paradís fiscal. Més que secret bancari parla de secret professional. No pot respondre a les preguntes referides a Pujol ja que ell s'ha incorporat a la institució fa poc temps. • Sobre la procedència dels fons dels seus clients, realitza una explicació tècnica dels controls exhaustius als quals estan obligats per llei.
<p>Ricard Tubau Roca President d'Andbank España</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Anuncia que el secret professional no li permet fer públiques dades de clients. Lluiten amb eines informàtiques basades en el coneixement del client i en l'anàlisi del seu comportament. Afirmar que la seva entitat ha lliurat tota la informació que han demanat els jutges. • Els mecanismes de control de capitals s'han anat incorporant a les entitats bancàries a partir de 2001. Abans, els mecanismes de control eren pràcticament inexistents. • No ha sentit mai el concepte de producte 'làmines financeres de titularitat opaca', que segons el que va afirmar Jordi Pujol Ferrusola davant el jutge, va ser el producte en el qual es va invertir la deixa del seu avi.

Compareixents - Sessió núm. 28 CIFEFF 29.6.2015.

Casos: 'Bustos', 'Pujol'.

<p>Javier Nart Peñalver Eurodiputat de Ciutadans</p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tenia diners a Suïssa procedents d'una herència del seu pare qui, arran de les amenaces d'ETA va decidir expatriar una quantitat de capital. Ell va repatriar els diners i va pagar els impostos corresponents. • Diu que la relació que en el seu moment es va establir amb un compte de Fèlix Millet va ser un error reconegut per les autoritats judicials.
--	---

<p>Jordi Soriano José <i>Exportaveu del PP a l'Ajuntament de Sabadell</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reconeix que a l'Ajuntament de Sabadell s'haurien donat 'situacions atípiques en temes relacionats amb adjudicacions d'obres. Considera que el sistema d'adjudicacions no era l'adient. No veu bé que s'adjudiqués una obra en funció de la posterior inversió de l'adjudicatària en publicitat en mitjans de comunicació local. • Assegura que mai ha cobrat cap comissió mentre era regidor. Sí que reconeix haver fet mediació. Ha parlat amb empreses de la ciutat que fins aquell moment no havien contractat amb el consistori. El seu interès era que empreses locals treballessin per a l'ajuntament per tal de reduir l'atur a la ciutat.
<p>Lluís Pascual Estevill <i>Exjutge</i></p> <p>TESTIMONI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sobre la seva relació amb l'expresident Jordi Pujol i Soley manifesta no haver tingut 'cap relació'. Només dir 'que ha estat un gran president'. El coneix des del 1970. Lamenta la seva condemna social i política. • El seu nomenament com a membre del Consell General del Poder Judicial es produeix a petició del magistrat Joan Poch Serrats, a qui li haurien ofert primer el càrrec però el va rebutjar per assumptes familiars. Va ser el Sr. Poch qui, segons ell, li va proposar. Desconeix si tenia el suport de cap partit polític. Nega tenir cap vincle polític amb CiU.
<p>Antoni Duran-Sindreu Buxadé <i>Assessor fiscal, professor de dret tributari de la UPF i expresident de l'Associació Espanyola d'Assessors Fiscals.</i></p> <p>EXPERT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diu que les raons del frau fiscal es troben en un dèficit educatiu i en una crisi de valors de la societat. • Afegeix que manca cultura tributària i exemplaritat pública. També major reacció legislativa a les conductes de frau. • Tota ajuda o inversió pública hauria d'anar acompanyada d'una memòria econòmica. Proposa quantificar econòmicament les promeses electorals, com es finançaran i quins serien els beneficiaris. • El dèficit legislatiu provoca greus desigualtats socials i greuges comparatius. • El legislador penalitza el factor treball. Recomana més pressió sobre les rendes del treball que sobre les de l'estalvi. • Proposa un sistema tributari que no tracti de la mateixa manera el que compleix que el que no ho fa. • Rebuig total dels pactes amb la Fiscalia, haurien d'estar prohibits. L'únic pacte és la sentència del jutge. • Des del punt de vista de la condemna, el pagament hauria de ser irrellevant. • Troba a faltar una major recriminació social al defraudador. Hi hauria d'haver un autèntic 'ostracisme social'. • L'actual sistema tributari està exhaurit i esgotat, requereix un canvi total. Un altre sistema, en paral·lel, educatiu i també dels valors de la societat. • La veritable transparència és la de gestió pública. • Defensa un model d'agència tributària amb coparticipació (públic i privat), i que sigui un model preventiu, no repressiu. • Els canvis en la legislació penal, pel que fa al delictes tributari, haurien d'anar en la següent línia: que pagar no tingui cap tipus de conseqüència, jutjats especialitzats amb celeritat en les actuacions, prohibició per exercir la mateixa activitat per la qual s'ha estat condemnat, prohibició de pactes amb la Fiscalia. • Apunta una altra mesura a ponderar: establir un sistema semblant al carnet per punts. Limitar l'accés als serveis públics en funció de les sancions tributàries.

3.- PROPOSTES I RECOMANACIONS

3.1. Sistemes d'integritat

Els treballs de la Comissió han evidenciat certes dificultats en la identificació del que s'ha d'entendre per corrupció pública. Es tracta d'una qüestió no menor perquè resulta determinant per delimitar l'objecte de les polítiques d'integritat.

Entre les diferents definicions que es poden emprar l'Oficina Antifrau de Catalunya, considera corrupció l'abús de la posició pública per obtenir un benefici privat. Aquesta concepció té l'avantatge de resultar inclusiva de tota acció o omissió en què s'infringeixen els deures posicionals per obtenir avantatges extraposicionals. Naturalment, hi queden incloses les conductes constitutives d'infracció penal, però també altres comportaments infractors (administratius o disciplinaris) i, fins i tot, aquells que, sense comportar una infracció oberta de l'ordenament jurídic, són rebutjables perquè resulten contraris a la probitat o a l'ètica pública. Sota aquests paràmetres, cap comportament que pugui ser considerat corrupte no pot tenir cabuda o empara en el sistema. Les polítiques públiques d'integritat institucional han de tenir per objectiu prevenir i eradicar aquesta corrupció. Ja no és vàlid discriminar entre corrupció i males pràctiques o simples irregularitats administratives. Fins i tot aquestes darreres poden ser una manifestació de la corrupció pública.

Els experts convidats a la CIFEFF han estat contundents en el rebuig, sense pal·liatius, de tota mena de desviació de l'interès general i, en conseqüència, han apel·lat a la responsabilitat i exemplaritat dels càrrecs públics.

Per contra, hem detectat en alguns testimonis un alt grau de tolerància cap a conductes èticament reprovable, amb el pretext de quedar fora de l'òrbita penal. En són exemples: considerar 'un tema menor' fer regals amb diner públic; considerar apropiat 'donar veus' entre companys de partit com a mètode per 'contractar la persona adequada' per a un lloc públic; justificar les anomenades portes giratòries perquè 'hi ha caigut tothom', trobar normal 'tenir un raconet fora'. Expressions com aquestes no són més que mostres de normalització de pràctiques irregulars que conformen un relat de justificació, acceptació o resignació cap a maneres de fer que els proporcionen cobertura.

Val a dir que l'abordatge de la corrupció com a fenomen greu, global, complex i sostingut en el temps requereix un enfocament ampli i multidisciplinari per prevenir-la i combatre-la eficaçment, la qual cosa comporta lideratges fermes i importants dosis de voluntat política, a més d'un treball sostingut d'educació i conscienciació social.

El problema de la corrupció al nostre país fa temps que s'ha escolat en l'imaginari col·lectiu com una de les principals preocupacions de la ciutadania. Cal ara, inexcusablement, que els governants que aspirin a mantenir contacte amb la realitat que els envolta, incorporin a l'agenda política l'elevació dels estàndards de conducta en la vida pública i el foment de la integritat institucional.

Avui es tendeix a ser prudent en fer servir la bandera de la tolerància zero i s'empren altres expressions més modestes com ara regeneració. Res a dir, sempre que per regenerar no s'entengui reproduir allò que amb el temps ha envellit sinó que s'aposti per modificar les bases en què se sustentava.

Això, si més no, s'ha de valorar positivament en la mesura que expressi un canvi de rumb revelador d'una voluntat política ferma, que s'ha de traduir en l'adopció de mesures no conjunturals sinó que afectin l'estructura del que coneixem com a sistema nacional d'integritat:

transparència i accés a la informació pública, òrgans de control, funció pública, conflictes d'interès, activitat de lobby, finançament dels partits polítics, poder judicial, etc.

D'altra banda, al costat d'actuacions que afecten el marc general d'integritat cal un treball de naturalesa preventiva en el sí de les nostres institucions. Aquest enfocament preventiu institucional parteix de la idea que l'exercici de les funcions públiques és intrínsecament vulnerable als riscos de corrupció. De la mateixa manera que succeeix en altres esferes de la vida (seguretat i salut en el treball, per exemple), aquests riscos es poden i s'han de gestionar. En primer lloc, reconeixent-los; després, actuant proactivament per reduir la probabilitat que passin (prevenció), i, en darrer terme, per si el risc efectivament s'esdevé, planificant i actuant per reduir-ne les conseqüències (contingència).

3.2. Àmbits d'actuació

Un cop examinades les declaracions dels testimonis (61) i experts (15) que han comparegut davant la CIFEFF, l'Oficina Antifrau considera vigents gran part de les propostes presentades l'any 2013 en el marc de les dues cimeres per la Regeneració Democràtica celebrades al Palau de la Generalitat els dies 6 i 22 de febrer².

Aquestes propostes, les unes vinculades a reformes dels principals pilars del sistema nacional d'integritat, les altres lligades al foment de la integritat en les nostres institucions públiques, es varen agrupar en els següents àmbits: transparència, integritat, control, conflictes d'interès i incompatibilitats, funció pública, contractació pública, foment (subvencions), urbanisme, partits polítics i justícia.

Es presenta en la següent taula, de manera sintètica, els àmbits en que cadascun dels 15 experts han realitzat les seves aportacions:

² Varen assistir a aquestes cimeres els màxims representants de la Generalitat de Catalunya, del Parlament de Catalunya, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de la Fiscalia Superior de Catalunya, del Síndic de Greuges, de la Sindicatura de Comptes i de l'Oficina Antifrau.

Experts (15)	Transparència	Integritat	Control	Àmbits específics de gestió pública				Partits polítics	Justícia	Fiscalitat	
				Conflictes d'interès i incompatibilitats	Funció Pública	Contractació Pública	Foment				Urbanisme
Miguel Ángel Mayo <i>Inspector d'Hisenda i coordinador del Sindicat de Tècnics del Ministeri d'Hisenda (Gestha)</i>	●	●	●	●	●	●			●	●	
Joan Francesc Pont Clemente <i>Catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona</i>	●	●	●	●					●	●	
Luis Manuel Alonso González <i>Catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona</i>	●	●	●		●				●	●	
Carles Ramió i Matas <i>Catedràtic de ciència política i administració de la Universitat Pompeu Fabra</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●		
Santiago Doce Goicoechea <i>Soci de Deloitte Abogados</i>	●	●	●	●					●	●	
Jesús María Silva Sánchez <i>Advocat i catedràtic de Dret Penal</i>	●	●	●	●					●	●	
Rafael Ribó i Massó <i>Síndic de Greuges</i>	●	●	●	●	●			●	●		
Siscu Baiges <i>Periodista</i>	●	●	●	●		●		●	●		
Jaume Reixac Riba <i>Periodista</i>	●	●	●	●	●	●		●	●		
Jordi Oliveres <i>Periodista</i>	●	●	●	●		●		●	●		
Félix Martínez <i>Periodista</i>	●	●	●	●		●		●	●		
José María Romero de Tejada <i>Fiscal superior de Catalunya</i>	●	●	●	●					●	●	
Itziar González Virós <i>Exregidora del Districte de Ciutat Vella</i>	●	●	●	●	●	●	●	●	●		
Xavier Casanovas <i>Representació de la Plataforma per una Fiscalitat Justa, Ambiental i Solidària</i>	●	●	●	●					●	●	
Antoni Duran-Sindreu Buxadé <i>Assessor fiscal, professor de dret tributari de la Universitat Pompeu Fabra i expresident de l'Associació Espanyola d'Assessors Fiscals</i>	●	●	●	●	●			●	●	●	
Total observacions per àmbit	15	15	15	14	7	6	0	2	8	15	8

D'acord amb el seguiment realitzat sobre els treballs de la CIFEF, en els següents apartats es presenta un **conjunt de propostes** per a la regeneració democràtica i la lluita contra la corrupció, agrupades pels àmbits abans assenyalats, perquè es puguin tenir en compte en seu parlamentària per al seu desenvolupament o per al seu impuls, **amb independència de la naturalesa legislativa o executiva de les mesures necessàries per a la seva implementació, així com l'atribució competencial per a fer-les efectives.**

3.2.1. Transparència del sector públic

El seguiment de les sessions de la CIFEFF ha permès constatar que els dèficits en transparència i accés a la informació pública sovint han suposat un camp adobat per a les pràctiques de corrupció.

La constatació de què l'opacitat és un dels millors aliats de la corrupció, va dur a afirmar a Louis Brandeis —magistrat del TS dels USA entre 1916 i 1939—, que «**la llum del sol és el millor dels desinfectants**», afirmació metafòrica que, amb el temps, ha fet fortuna per lloar les virtuts de la transparència.

Del quadre il·lustratiu que recull les compareixences dels experts davant la CIFEFF (vid. quadre anterior) es desprèn que la transparència constitueix un dels elements amb destacada presència en tota anàlisi que abordi el fenomen de la corrupció.

Els dèficits de transparència que fins ara ha vingut experimentant la nostra pràctica politicoadministrativa apareixen com element subjacent en els diferents casos de corrupció que ha tractat la CIFEFF.

L'estat de la qüestió en el moment d'elaboració del present informe ha tingut l'important impacte que representa la promulgació i entrada en vigor de la nova legislació de transparència. Ens referim tant a la Llei estatal 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, com a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, del Parlament de Catalunya.

Així, una de les principals mancances del nostre sistema, com era l'absència de reconeixement legal del dret d'accés a la informació pública amb l'abast propi dels països del nostre entorn, ha estat ja superada. En aquest sentit, han de decaure aquelles propostes que l'Oficina Antifrau ha fet directament encaminades a l'aprovació de la legislació de transparència.

Les normes, per si soles —ens ho demostra l'experiència—, no són suficients per transformar la realitat. De fet, podem afirmar que els poders públics hauran d'abordar a partir d'ara la tasca més ingent i complexa que és aplicar la nova legislació i fer-ho respectant la vocació amb què aquesta ha nascut.

En aquest sentit, la tasca de sensibilització i formació de les persones responsables dels diferents subjectes obligats adquireix una particular rellevància. **Cal que la cultura de la transparència impregni l'actitud de tots els servidors públics.**

En la mateixa mesura és imprescindible la conscienciació i la difusió entre la ciutadania del dret d'accés a la informació pública. **Cal que totes les persones tinguin coneixement efectiu de les oportunitats i garanties que ofereix la recentment aprovada legislació de transparència.**

D'altra banda, la Llei 19/2014 resta encara pendent del corresponent desplegament reglamentari en aspectes tant importants com poden ser, per exemple, l'organització i funcionament de la institució de garantia del dret d'accés – Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (CGDAIP) –.

En aquest concret aspecte, la Llei ha optat per encomanar a un òrgan adscrit a un departament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya dita missió. A més, només li encomana una única funció: la de resoldre la reclamació especial que les persones sol·licitants d'accés puguin efectuar contra la corresponent decisió del subjecte obligat.

L'Oficina Antifrau ha tingut ocasió de manifestar el seu parer sobre aquests i d'altres aspectes adreçant-se al Parlament, durant la tramitació legislativa, i al Govern, amb ocasió de la corresponent fase d'elaboració reglamentària que en aquests moments encara es troba en tràmit.

Considerem que el desplegament reglamentari dóna suficient marge al Govern per potenciar la CGDAIP amb funcions addicionals de foment, sensibilització, indicació, seguiment i avaluació.

Ara bé, el reglament hauria d'haver estat el marc de concreció que garantis que **la tria de les persones integrants de la CGDAIP** es fonamentés exclusivament en criteris de competència tècnica, probitat i professionalitat, sobre la base d'una **convocatòria pública que neutralitzés tot risc de politització de l'òrgan**. I el mateix caldrà predicar de la definició i mètode de provisió dels llocs de treball que han de donar suport a les funcions de l'òrgan.

Així doncs, en aquest àmbit, l'Oficina Antifrau concreta i actualitza les seves **propostes** en els punts següents:

1. Cal que els poders públics de Catalunya incorporin com a prioritat en les seves campanyes institucionals el coneixement, promoció i difusió entre la ciutadania del dret d'accés a la informació pública i els seus mecanismes de garantia.
2. Cal que el desplegament reglamentari garanteixi la professionalitat i la independència de les persones integrants de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública sobre la base d'una prèvia tria respectuosa amb els principis d'igualtat, mèrit i capacitat, i derivada d'una convocatòria pública.
3. Cal reforçar les funcions de supervisió del compliment de la legislació vigent en matèria de transparència i accés a la informació pública i, molt en particular, les relatives al compliment pels subjectes obligats dels deures i continguts exigibles en matèria de publicitat activa.
4. Cal garantir que la provisió dels llocs de treball adscrits a la CGDAIP es produeixi d'acord amb els principis de publicitat, igualtat, mèrit i capacitat propis de l'ocupació pública.

Especial referència als *lobbies* o grups d'interès

Estretament vinculada al tema de transparència està la qüestió dels *lobbies*, també coneguts com a grups d'interès.

El relat de les persones compareixents en qualitat d'experts davant la CIFEFF, així com el referent d'aquells casos tractats en què ha estat possible constatar una inadequada relació entre política i negocis, tornen a ser testimonis de la importància d'aquesta qüestió.

Sovint es diu que no s'ha d'identificar l'activitat de *lobbying* amb la corrupció. Sense gaires esforços discursius hi podem estar d'acord.

Ara bé, que l'activitat d'influència en l'elaboració normativa o en el disseny i aplicació de les polítiques públiques que implica fer *lobbying* sigui legítima i no representi un risc per a la integritat requereix de la concurrència de les condicions següents:

- a) **Transparència:** tot garantint que es desenvolupi en prou condicions de visibilitat com per permetre a la ciutadania conèixer l'impacte de la influència en el procés de presa de decisions.
- b) **Integritat:** de manera que tant els llobbistes com els decisors públics restin sotmesos a unes regles ètiques clares per tal de gestionar adequadament aspectes com les portes giratòries (*revolving doors*).
- c) **Igualtat d'oportunitats:** de manera que no hi pugui haver un accés privilegiat de certs grups al procés decisor.

En matèria de *lobbies*, la promulgació de la Llei 19/2014 ha suposat un avenç important atès que ha introduït un Títol IV dedicat al Registre de grups d'interès.

Es tracta, aquesta, de la primera regulació a nivell de l'Estat espanyol que aborda la qüestió de la influència dels grups d'interès i situa Catalunya entre el reduït grup de països europeus que compten amb una regulació específica sobre *lobbies*, circumstància aquesta que apareix referenciada en el recent informe de Transparency International (TI) titulat *Lobbying in Europe. Hidden influence, privileged access*, elaborat amb el suport de la Comissió Europea i fet públic el passat mes d'abril.

Mereix una valoració positiva el fet que la llei catalana concebi el *lobbying* com una activitat que recau no només sobre el poder legislatiu sinó també, i molt particularment, sobre l'executiu atès que en el nostre sistema polític el gruix de les iniciatives normatives es troba residenciat en la branca executiva del poder. També cal destacar que el legislador no hagi optat per un únic registre per a tots els subjectes públics obligat sens perjudici de que la Generalitat en faci una gestió centralitzada.

El nou règim jurídic fa que decaiguin aquelles recomanacions que l'Oficina Antifrau ha efectuat dirigides a la implementació d'un marc regulador específic.

En el moment d'elaborar aquest informe consta que el Govern de la Generalitat es troba tramitant un projecte de Decret pel qual es crea i es regula el Registre de grups d'interès de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic. L'Oficina Antifrau ha efectuat els corresponents suggeriments i aportacions al text projectat, posant especial èmfasi en aspectes com són el contingut detallat del codi de conducta o el procediment d'investigació i de tramitació de les denúncies. Al seu torn, el Parlament de Catalunya acaba d'aprovar (8.7.2015) la reforma del seu Reglament en la que preveu la creació d'un Registre públic de grups d'interès, la implementació del qual resta pendent de desenvolupament per la Mesa.

Cal tenir present, com conclou l'esmentat informe de TI, que l'existència d'un registre de *lobbies*, fins i tot si és obligatori —com el que dissenya la Llei 19/2014— no garanteix que no pugui existir influència indeguda. En aquest sentit:

1. Cal que el desplegament reglamentari del Títol IV de la Llei 19/2014, de transparència, accés a la informació pública i bon govern sigui especialment curós i rigorós en definir tant el codi de conducta com el procediment d'investigació i de tramitació de les denúncies, desenvolupant significativament les escasses previsions de la llei, establint el corresponent mecanisme de supervisió i concretant els aspectes sancionadors.
2. Cal que la informació que alimenta el registre no només provingui de la que puguin facilitar els *lobbies* sinó, molt especialment, de la que proporcionin tant els servidors públics com els electes per via de transparència activa (agendes públiques).

3. Cal que el Parlament de Catalunya i els ens locals implementin els seus registres de grups d'interès d'acord amb les anteriors consideracions.

En bona mesura, les esmentades línies d'actuació en matèria de transparència van ser objecte de desenvolupament i concreció en la següent taula en la que es presenten de manera conjunta i ordenada³ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'han considerat pertinents.

Cal tenir en compte que en el moment presentar aquelles propostes, el principal objectiu era la promulgació d'una llei de transparència i accés a la informació pública que, tal com s'ha assenyalat, ja ha estat aprovada.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit de la transparència, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
Transparència		
1. Cal promulgar de forma inajornable una llei de transparència i accés a la informació pública com un instrument que ha de permetre que una ciutadania ben informada pugui participar en els assumptes públics i exercir un saludable control exigint el retiment de comptes.	1. Elaboració de la llei de transparència basada en l'accés a la informació pública i la transparència activa del sector públic que, entre d'altres elements, inclogui: a) La concreció i codificació de les obligacions de publicitat activa per part de l'administració , garantint el seu caràcter periòdic i la seva permanent actualització, i amb inclusió de tota la informació pública, tant institucional i organitzativa, com jurídica (el que inclouria els textos d'avantprojectes i projectes de disposicions, i les memòries, informes o altra documentació associada) i administrativa (el que inclouria els actes de gestió administrativa i els actes amb significació o repercussió econòmica i pressupostària (contractes, convenis, subvencions, ajuts, transferències entre administracions, pressupostos, retribucions del sector públic, etc.). b) La regulació detallada del dret d'accés a la informació, documents, arxius i expedients a instància del ciutadà , amb l'establiment de limitacions taxades per raons de seguretat i de la protecció de dades i sempre sota els principis de proporcionalitat i ponderació del dany efectiu, així com la regulació d'un procediment àgil per a fer efectiu l'exercici del dret d'accés i un règim de reclamacions i de sancions en els casos d'incompliment. c) L' atribució de competències a una institució independent per a fer el seguiment del compliment de les obligacions d'accés a la informació i de transparència per a resoldre, en el seu cas, les reclamacions dels ciutadans davant eventuais vulneracions del seu dret d'accés.	Realitzada
2. Cal que la norma reguladora del dret d'accés a la informació pública prevegi tant el deure proactiu dels poders públics d'alliberar amplis continguts de dades d'interès públic, com també regular mitjançant un procediment àgil, gratuït i garantístic, la facultat de la ciutadania de sol·licitar l'accés a determinada informació pública . És essencial que la norma prevegi els àmbits d'aplicació objectiu i subjectiu de la manera més àmplia possible alhora que restringeixi l'abast de les excepcions aplicables.		Realitzada
3. Cal que una institució independent especialitzada en transparència i dotada legalment de funcions de control i indicatives , sigui configurada com l'autoritat de tutela del dret d'accés a la informació pública a Catalunya. A aquests efectes, cal prendre en consideració el paper que la Llei 14/2008 encomana a l'Oficina Antifrau.		Realitzada (pendent desplegament reglamentari)
	2. Creació en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya d'un portal web sobre transparència i rendiment de comptes en l'acció governativa segons els paràmetres d'avaluació de transparència de Transparència Internacional que inclogui la totalitat d'ens públics on la Generalitat hi tingui una participació majoritària (entitats autònomes	Realitzada

³ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

	administratives, comercials i financeres, de dret públic, societats mercantils, consorcis, fundacions,...) d'acord amb els criteris expressats pel Sistema Europeu de Comptes (SEC95)	
	3. Donar publicitat de totes les retribucions dels càrrecs electes, alts càrrecs i assimilats de l'administració i el seu sector públic.	Realitzada
	5. Els membres dels consells d'administració i òrgans equivalents, i els càrrecs directius de totes les empreses i entitats que rebin subvencions genèriques, incondicionades o nominatives de les administracions públiques estaran obligats a fer públiques les seves retribucions.	En progrés
	7. Elaboració d'un pla formatiu en transparència adreçat als funcionaris i d'una campanya informativa adreçada a la ciutadania.	En progrés
	8. Potenciació de mecanismes de participació col·laborativa de la ciutadania a través del portal Govern Obert per afavorir la implicació de la ciutadania en el disseny i la gestió dels afers públics i en la definició de plans i polítiques públiques, facilitant la presentació d'iniciatives legislatives i la seva participació en els processos d'elaboració de les normes legislatives i reglamentàries, així com el desenvolupament dels instruments per poder promoure la convocatòria de consultes.	En progrés
	9. Concreció davant la ciutadania dels objectius i valors vinculats a la transparència dintre de cada àmbit o sector de l'actuació administrativa, mitjançant l'aprovació de Cartes de serveis específiques que incorporin compromisos explícits de transparència en la prestació dels serveis públics.	En progrés
	13. Clarificar la normativa que és d'aplicació per a la ciutadania i l'activitat productiva, tot augmentant l'oferta de normes consolidades de lliure accés a través del Portal Jurídic de Catalunya.	En progrés
	14. Presentació al Parlament d'un informe anual sobre l'estat de la transparència i l'accés a la informació.	Correspon al Síndic de Greuges
	27. Major publicitat i control de les subvencions, ajuts, gestió urbanística i concessió de llicències.	En progrés
Grups d'interès		
4. Cal regular els grups d'interès i fer transparent la seva activitat pel que fa a la relació amb els representants públics. A tal efecte és necessari: a) Crear un registre públic dels grups d'interès. b) Fer pública l'agenda de reunions dels diputats, membres del govern i alts càrrecs de l'administració. c) Exigir acreditació oficial per dur a terme l'activitat de lobbista en edificis públics. d) Divulgar els aspectes claus de l'activitat de lobby , com ara objectius, beneficiaris i destinataris de l'activitat, per a tots els llobbistes acreditats. e) Incentivar una cultura de la integritat proporcionant guies ètiques i regles de bona conducta en l'activitat de <i>lobbying</i> , tant per als llobbistes com per als servidors públics implicats.	12. Creació d'un registre públic i un codi de conducta per a grups d'interès (lobbies) , d'acord amb les guies de l'OCDE.	En progrés

3.2.2. Integritat

L'enfortiment de la integritat institucional implica el treball sobre **tres elements clau en una organització pública: la identificació i gestió adequada dels riscos de corrupció, la cultura ètica organitzativa i una gestió pública professional**. Un treball sistemàtic amb aquests elements porta implícit un posicionament clar davant de tota l'organització i de la ciutadania, de la prioritat que suposa implantar una política d'integritat i de la determinació dels seus líders en promoure-la.

El treball de les institucions públiques catalanes en la persecució explícita d'aquest objectiu és encara incipient i són necessaris un major compromís i lideratge per part dels seus màxims responsables. No s'han establert pautes i directius estratègiques al més alt nivell i les iniciatives aïllades són encara embrionàries en els departaments o empreses públiques. Són testimonials els ajuntaments que han elaborat una estratègia integral, amb l'aprovació d'una política d'integritat, tot i la bona acollida de la campanya de sensibilització i formació per als ajuntaments de més de 40.000 habitants impulsada per l'Oficina Antifrau. Igualment són escassos els que han desenvolupat codis ètics, comitès d'ètica i programes de formació, més enllà de la sensibilització inicial.

En aquest sentit **cal que els ens públics de Catalunya treballin per enfortir els seus sistemes d'integritat institucional** amb l'assessorament i l'acompanyament de l'Oficina Antifrau de Catalunya. Aquest fet suposa l'aprovació explícita de polítiques d'integritat, l'esforç per avaluar el seus propis sistemes d'integritat per acabar dissenyant i implantant plans de prevenció de la corrupció que impliquin al conjunt de les organitzacions públiques.

Cal promoure i implantar la formació en integritat i ètica pública dels servidors públics de Catalunya per sensibilitzar-los de la importància de gestionar els riscos de corrupció inherents a l'exercici de determinades funcions públiques. Malgrat accions puntuals resta pendent una política de formació per a tots els empleats públics que incorpori l'eix d'integritat en l'acollida i la formació continuada. Fóra també convenient que el propi Parlament concretés els estàndards de conducta previstos en la normativa a les especificitats dels parlamentaris i el personal i posés en marxa accions formatives. Han fet èmfasi en la pedagogia com a eina de transformació bona part dels experts convidats (entra d'altres: Rafael Ribó, Santiago Doce, Jesús M. Silva).

En l'àmbit educatiu resta pendent sistematitzar una política curricular que incorpori la perspectiva de l'ètica i la integritat de manera transversal. L'abordatge d'aquestes qüestions es confia encara a les matèries específiques i a la iniciativa individual dels centres i del professorat.

Cal introduir continguts d'ètica i integritat en el currículum de secundària, utilitzant els centres educatius com a difusors de la cultura de la integritat. La finalitat d'aquesta mesura és contribuir en l'educació dels joves en tot allò que fa referència a la integritat personal i a la coherència en les conductes individuals amb l'objectiu últim d'establir una cultura de l'honestat i de la transparència.

Així mateix, cal potenciar la introducció de continguts d'ètica, integritat i lluita contra la corrupció en diferents disciplines i formats de la formació universitària (graus, postgraus i formació continuada). La introducció d'aquests continguts es faria de manera transversal i multidisciplinària.

Bona part d'aquestes línies d'actuació en matèria d'integritat es desenvolupen i concreten en la següent taula en la que es presenten de manera conjunta i ordenada⁴ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'han considerat pertinents.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit de la Integritat, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
5. Cal que els ens públics de Catalunya treballin per enfortir els seus sistemes d'integritat institucional amb l'assessorament i acompanyament de l'Oficina Antifrau de Catalunya. Aquest fet suposa l' aprovació explícita de polítiques d'integritat , l'esforç per avaluar el seus propis sistemes d'integritat per acabar dissenyant i implantant plans de prevenció de la corrupció que impliquin al conjunt de les organitzacions públiques.		En progrés
6. Cal promoure i implantar la formació en integritat i ètica pública dels servidors públics de Catalunya per sensibilitzar-los de la importància de gestionar els riscos de corrupció inherents a l'exercici de determinades funcions públiques.		En progrés
7. Cal introduir continguts d'ètica i integritat en el currículum de secundària , utilitzant els centres educatius com a difusors de la cultura de la integritat. La finalitat d'aquesta mesura és contribuir en l'educació dels joves en tot allò que fa referència a la integritat personal i a la coherència en les conductes individuals amb l'objectiu últim d'establir una cultura de l'honestedat i de la transparència.	49. Introducció als diferents nivells educatius de matèries i continguts ètics, de valors i contra la corrupció. Foment de les bones pràctiques, la honestedat, la transparència i l'assumpció de responsabilitats.	Pendent
8. Cal introduir continguts d'ètica, integritat i lluita contra la corrupció en diferents disciplines i formats de la formació universitària (graus, postgraus i formació continuada). La introducció d'aquests continguts es faria de manera transversal i multidisciplinària.		En progrés
	6. Elaboració d'un codi ètic de conducta per a tots els càrrecs públics electes i designats , així com un codi de conducta i un codi de bones pràctiques administratives per al personal al servei de l'administració pública i regular un codi d'infraccions per als casos d'incompliment dels principis d'actuació dels alts càrrecs . Entre d'altres definirà les atencions i obsequis que pot rebre un treballador públic per ser considerat atenció protocol·lària i no un regal.	En progrés
	26. Elaboració d'un pla de responsabilitat social corporativa de la Generalitat i del seu sector públic.	Pendent
	50. Aconseguir un compromís actiu de tota la societat , amb la col·laboració dels agents socials i de tot el teixit associatiu, en el foment dels comportaments ètics, la transparència i la defensa de l'interès general .	Pendent
	51. Encetar un debat sobre el paper dels mitjans de comunicació que abordi la conciliació del dret a la informació amb el respecte del secret sumarial, de la presumpció d'innocència com a fonament del nostre estat de dret i la garantia dels drets de totes les parts	Pendent

⁴ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

	implicades en el procés. Aquesta reflexió s'estendrà a l'anàlisi de la legislació comparada del nostre entorn.	
--	--	--

3.2.3. Control

Tal com ja assenyalava l'any 2008 la Llei de creació de l'Oficina Antifrau de Catalunya en el seu Preàmbul, «els organismes de control que hi ha a Catalunya s'han evidenciat necessaris però exigus pel que fa a la lluita contra la corrupció». Així ho han confirmat diversos dels experts compareixents en la CIFEFF.

La **potenciació dels òrgans de control existents**, tant els interns de les administracions públiques catalanes, Intervenció General de la Generalitat de Catalunya i intervencions locals, com els externs d'adscripció parlamentària –Sindicatura de Comptes, Síndic de Greuges i Oficina Antifrau-, resulta, per tant, necessària i inajornable.

Aquesta potenciació passa per **dotar-los de més recursos i major independència** respecte els poders públics que han de controlar. En aquest sentit, **cal despolititzar aquests òrgans** de control mitjançant un sistema d'elecció dels seus membres no partidista, que permeti l'accés a professionals amb una trajectòria provada en l'àmbit del control. Com a qüestió específica de l'àmbit local, cal implementar mesures específiques per dotar de més independència als interventors i secretaris municipals i facilitar el seu paper fiscalitzador.

Així mateix, cal **aprofundir en la cultura del retiment de comptes** dels responsables públics i implementar mesures efectives de caire coactiu per aquells responsables públics que no retin comptes o no col·laborin en les tasques de control. A més, cal que les objeccions, observacions i recomanacions efectuades per qualsevol dels òrgans de control siguin esmenades o implementades, segons el cas, de manera efectiva i oportuna.

Aquestes i d'altres línies d'actuació en l'àmbit del control es desenvolupen i concreten en la següent taula en la que es presenta de manera conjunta i ordenada⁵ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'ha considerat pertinents.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit del control, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
	43. Potenciació dels òrgans de control existents a Catalunya i contribuir a la difusió de les funcions i les tasques que realitzen.	Pendent
9. Cal despolititzar els òrgans de control i els òrgans reguladors , mitjançant un sistema d'elecció dels seus membres professional i no partidista.		Pendent
	11. Publicar els comptes anuals i les auditories de totes les entitats que formen part del sector públic de Catalunya i que hi estiguin obligades per la seva normativa. La publicació es farà amb els elements necessaris per a que pugui ser entesa per la ciutadania.	En progrés

⁵ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

	45. Creació d'una plataforma/registre únic de tot el sector públic català on garantir el rendiment de comptes en els terminis legals establerts i indicant les auditories internes i externes realitzades.	En progrés
10. Cal regular l'accés de l'Oficina Antifrau de Catalunya i la resta dels òrgans de control a bases de dades d'organismes públics fins ara només accessibles al Poder Judicial i Ministeri Fiscal.		En progrés
11. Cal que els organismes subjectes a fiscalització per part d'òrgans de control extern, justifiquin les mesures adoptades en un període de temps taxat , transcorregut el qual, es puguin exigir responsabilitats civils, administratives, penals o disciplinàries per l'incompliment.	44. Implantar com a obligació donar resposta per part dels ens fiscalitzats sobre les accions realitzades per donar compliment a les observacions i recomanacions fetes pels òrgans de control.	Pendent
12. Cal que la manca de col·laboració reiterada amb l'Oficina Antifrau de Catalunya per part dels ens locals o del seu sector públic sigui afegida a la normativa vigent com a causa de suspensió de les ordenacions de pagaments i els pagaments efectius de les subvencions i transferències de la Generalitat de Catalunya vers els esmentats ens.	48. Vincular la percepció de subvencions o transferències per part de qualsevol ens públic o entitat perceptora de fons públics al compliment de les obligacions registrals i d'informació.	En progrés
	46. Prioritzar la planificació de les tasques de la Sindicatura de Comptes per poder fiscalitzar entitats o àrees específiques de risc.	Correspon al Parlament i a la Sindicatura de Comptes
20. Cal imposar legalment la publicació permanent , en la seu electrònica del Ministeri d'Administracions Públiques (actualment Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques) de la relació, permanentment actualitzada de tots els llocs reservats a funcionaris/àries amb habilitació estatal i la seva situació (vacant o no; identitat del titular; pertinença o no al cos d'habilitats; forma de provisió actual).		En progrés
21. Cal establir com a única forma de provisió dels llocs reservats a funcionaris/àries amb habilitació estatal, el concurs unitari , convocat i tramitat per l'Estat amb la col·laboració dels òrgans corresponents de les CCAA. Per tal de garantir l'accés per escalafó (el que implica que els/les habilitats passin, al llarg de la seva carrera, per destins amb un grau creixent de responsabilitat i de complexitat en les funcions), caldria desenvolupar la regulació dels mèrits a valorar en el concurs unitari, per recollir, per categories o característiques d'ens locals, exigències singulars derivades de les diverses tipologies existents.		En progrés
22. Cal, conseqüentment, eliminar la provisió dels llocs reservats per concurs ordinari (convocat i tramitat per les CCAA amb participació dels propis ajuntaments) i per lliure designació previstos a la disp. add. 2a.5 de l'EBEP.		En progrés
13. Cal residenciar els òrgans de control intern fora de l'ens local controlat , adscriuint-los orgànicament a les diputacions o a les CCAA. Cal, alternativament, fixar legalment: a) El règim de retribucions dels responsables dels òrgans de control intern (funcionaris amb habilitació estatal) b) La configuració i els recursos mínims dels òrgans de control intern, i la dotació pressupostària mínima obligatòria destinada al desenvolupament de les funcions de control intern.		En progrés
14. Cal, en tot cas, i independentment de l'opció anterior, delimitar legalment de forma molt més detallada i acurada el contingut, l'abast i la metodologia a seguir en el desenvolupament de les funcions reservades i les corresponents responsabilitats dels seus responsables, homogeneïtzant el contingut de les dites funcions		En progrés

reservades mitjançant l'aprovació de manuals de fiscalització / de control intern d'aplicació obligatòria.		
	47. Facilitar el paper fiscalitzador dels interventors i secretaris a l'administració local centralitzant a la Sindicatura de Comptes els advertiments d'il·legalitat que explicitin.	En progrés
15. Cal impulsar un "Observatori de la despesa pública" consistent en fer ús dels recursos que proporcionen les tecnologies de la informació com a eina de prevenció i lluita contra la corrupció, mitjançant tècniques de monitoratge de la despesa pública que per l'encreuament de dades podrien permetre detectar fraus o situacions "dubtoses" i després derivar-les als corresponents òrgans de control intern. A aquests efectes, cal prendre en consideració el paper que la Llei 14/2008 encomana a l'Oficina Antifrau.		Pendent
	16. Prosseguir i intensificar la reordenació de la totalitat del sector públic institucional, empresarial i fundacional de Catalunya, que permeti la racionalització efectiva de les estructures actualment existents , amb la supressió de les entitats sobreres i l'agregació o fusió d'altres entitats, fins i tot d'Administracions diferents.	En progrés

3.2.4. Conflictes d'interès i incompatibilitats

Un dels comuns denominadors que es poden trobar en els diferents casos de corrupció que han estat tractat durant els treballs de la CIFEFF és el conflicte d'interès. La problemàtica del conflicte d'interès ha aparegut de manera directa o indirecta en els següents assumptes:

1. Membres de la família de Jordi Pujol i Soley en les seves relacions amb els poders públics de Catalunya ("cas Pujol").
2. Paper del parlamentari Oriol Pujol Ferrusola ("cas ITV's").
3. Transició del sector privat al públic i novament al privat de l'exconseller Macià Alavedra ("cas Pretòria"), fenomen conegut com a *revolving doors* (portes giratòries).

L'Oficina Antifrau identifica el conflicte d'interès com aquella situació en què es troba una persona quan ha d'exercir el seu discerniment professional (preparar un diagnòstic mèdic, avaluar un examen, admetre unes proves en un judici, valorar una oferta en una licitació, auditar uns comptes, etcètera) per a —o en nom de— una altra persona (un pacient, un client, un estudiant, un ciutadà, una institució pública...) que legítimament confia en el seu judici, i té un interès particular que podria interferir amb l'exercici adient d'aquesta responsabilitat professional.

Així definit, es comprova com el conflicte d'interès és un problema inherent a les tasques que desenvolupen els servidors públics però que té una dimensió transversal perquè no es limita als sectors públic sinó que abasta, amb caràcter general, les diverses professions.

La característica pròpia de les situacions de conflictes d'interès és el risc que comporta una capacitat de judici afeblida per l'interès particular. Si el risc esdevé realitat, és a dir, si el professional "es rendeix a la temptació", apareix la corrupció.

Convé, però, aclarir que conflicte d'interès i corrupció no són el mateix. Hi pot haver conflicte d'interessos sense corrupció, i a l'inrevés. Per exemple, un funcionari públic pot intervenir en

l'adopció d'una decisió en la que ell hi té un interès privat implicat, però decidir de manera justa, sense que el resultat final resulti contrari a la llei, de manera que no hi ha corrupció. Igualment, aquest funcionari podria rebre un suborn per tal d'adoptar una resolució que hauria adoptat de tota manera sense que, en tal cas, es produeixi la situació de conflicte d'interès. És cert, però, que en la major part de casos de corrupció pública es dona la presència d'un previ interès particular que influeix indegudament el compliment del deure públic.

Com a situació de risc que són, **els conflictes d'interès s'han de gestionar** amb l'objectiu de: per una banda, no traïr la confiança dipositada; per l'altra, evitar que minvi la fiabilitat professional i, en darrer terme, impedir que l'interès particular esbiaixi el discerniment professional de manera efectiva, escalant la situació a corrupció efectiva.

Això determina que sigui raonable considerar la gestió dels conflictes d'interès com a part integrant de les polítiques de prevenció i lluita contra la corrupció.

L'Oficina Antifrau està treballant en aquests moments en un informe específic que aborda àmpliament la problemàtica del conflicte d'interès. L'estudi es troba en una fase avançada d'elaboració i inclou una anàlisi normativa, amb identificació de les bones pràctiques a nivell comparat i un recull de l'experiència de l'Oficina. Restava pendent d'incorporar-hi un treball de camp consistent en recavar informació de les diferents administracions públiques de Catalunya mitjançant una enquesta que està previst llançar el proper mes de setembre.

L'objectiu que es proposa l'Oficina Antifrau amb aquest informe és fer un diagnòstic de quin és l'abast real del problema en el nostre país, comprovar amb quines eines compta actualment el sistema per fer-hi front, determinar si són o no adequades o suficients i, finalment, proposar i recomanar, en el seu cas, aquelles mesures que es valorin com a necessàries.

L'Oficina Antifrau assumeix el compromís de lliurar a aquest Parlament l'esmentat informe tan bon punt estigui acabat.

Mentrestant, continuen vigents les recomanacions ja fetes per l'Oficina Antifrau i que tot seguit passem a reproduir en el quadre següent, on es presenten de manera conjunta i ordenada⁶ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'han considerat pertinents.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit dels conflictes d'interès, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
24. Cal aprovar un "Codi d'integritat del servidor públic" que positivitzi el conjunt de deures que tot subjecte que tingui encomanades funcions o serveis públics hagi de complir amb la finalitat d'evitar qualsevol conflicte d'interès i molt particularment els referits als deures d'abstenció i de declaracions de béns i activitats.		Pendent
25. Cal que aquest Codi prevegi un règim unificat de prohibicions (incompatibilitats), així com d'activitats compatibles , subjectes aquestes a autorització prèvia, aplicable a tot servidor de qualsevol ens públic.		Pendent

⁶ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i així mantenir la seva traçabilitat.

26. Cal que la nova codificació integri de manera completa la tipificació d'infraccions i sancions en la matèria i que reguli, així mateix, el procediment sancionador, inclosa la possibilitat de fer públiques les sancions imposades.		Pendent
27. Cal que una autoritat pública de tutela, independent i especialitzada, centralitzi les funcions de control i vigilància de compliment del codi i, alhora, assumeixi funcions d'autorització, de registre, de recusació, sancionadores, indicatives i d'estudi. A aquests efectes cal tenir present el paper de l'Oficina Antifrau de Catalunya.		Pendent
	4. Donar publicitat a la declaració de béns i patrimoni de tots els càrrecs electes al prendre possessió del seu càrrec i al cessar. Els alts càrrecs de les administracions públiques faran públic, al cessar de les seves responsabilitats, les variacions patrimonials ocorregudes durant el seu període d'activitat pública.	En progrés

3.2.5. Funció pública

Una administració íntegra, governada per la política però altament professionalitzada i tecnificada, prevé i evita la proliferació de xarxes clientelars i assegura l'autonomia entre els càrrecs electes, les formacions polítiques i els funcionaris públics. Aquest advertiment és central en la compareixença d'alguns dels experts convidats, cas de Carles Ramió i d'Itziar González.

L'Administració pública catalana no es pot considerar prou orientada envers la transparència, el retiment de comptes i l'avaluació. **Cal una reforma de la funció pública que estableixi un nou model de governança i organització inspirat pels principis de màxima integritat, coordinació i responsabilització dels diversos actors.** Aquesta reforma, llargament esperada, ha d'assegurar un sistema d'accés basat exclusivament en els principis de mèrit i capacitat i un model de carrera professional, així com la socialització, mitjançant formació d'acollida i continuada, en continguts i valors compartits de tots els empleats públics.

La centralització de la selecció del personal de tot el sector públic de Catalunya, la despolitització i tecnificació de l'estructura administrativa fins als nivells superiors i l'exigència d'acreditació de la capacitat professional als directius públics, mitjançant una selecció pública i meritocràtica, són passes urgents. En aquest sentit, cal tenir present la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat que reserva a funcionaris, tret de certes excepcions, els llocs de subsecretaris, secretaris generals tècnics i directors generals. Són també elements essencials acotar el nomenament i funcions del personal eventual i restringir al màxim la lliure designació.

D'altra banda, **és imprescindible arbitrar mecanismes de protecció que assegurin "una alternativa segura al silenci" per a les persones que, de bona fe, comuniquin casos de corrupció** (coneguts com a *wistleblower*) amb l'objectiu de fomentar la denúncia interna i evitar les represàlies a qui col·labora en la detecció i persecució d'irregularitats. A aquest efecte és desitjable comptar amb una regulació específica amb rang de llei, emmarcada en una estratègia nacional d'integritat que, en matèria de funció pública, resulti coherent amb altres règims legals, com ara els relatius a la normativa penal i processal criminal. El testimoniatge d'Itziar González, en la doble condició de denunciant i experta ha resultat prou il·lustratiu d'aquesta necessitat.

Algunes d'aquestes línies d'actuació es desenvolupen i concreten en la següent taula en la que es presenten de manera conjunta i ordenada⁷ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'han considerat pertinents.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit de funció pública, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
	15. Reforma de la funció pública catalana , amb l'establiment d'un model que garanteixi un marc comú de relacions amb ple respecte a les peculiaritats del règim estatutari i laboral dels empleats públics i asseguri un sistema d'accés basat exclusivament en els principis de mèrit i capacitat i un model de carrera professional , així com la configuració d'un estatut directiu dins la funció pública i la formació en continguts i valors de tots els empleats públics.	Pendent
16. Cal centralitzar la selecció d'empleats públics de tot el sector públic de Catalunya mitjançant la creació d'un organisme especialitzat i permanent per a l'organització de processos selectius, d'acord amb l'article 61.4 de la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic. D'aquesta manera, els ens del sector públic català es podrien concentrar en les funcions que els hi són pròpies i es garantiria la imparcialitat, l'objectivitat i la transparència en l'accés a l'ocupació pública.		Pendent
17. Cal despolititzar i tecnificar l'estructura administrativa fins al nivell de director general o equivalent i encomanar, per tant, l'execució de les polítiques públiques a personal funcionari amb reconeguda capacitat de gestió i qualificació que vindrà acreditada en l'expedient personal.		Pendent
18. Cal exigir a tots els directius públics la capacitat professional adient en l'àmbit sectorial en el qual hagin d'exercir les seves funcions mitjançant la realització d'un procés objectiu previ de selecció i acreditació dels seus mèrits i capacitats.		Pendent
19. Cal definir i acotar normativament els conceptes jurídics indeterminats referits al personal eventual i directiu en relació amb els termes de "confiança", "assessorament especial", "funcions directives" i "especial responsabilitat", i evitar així que puguin prestar funcions reservades a funcionaris públics.		Pendent
23. Cal incloure en tota la normativa de funció pública i reglaments de personal de tots els treballadors públics l'obligació de denunciar les conductes oposades a la probitat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret , establint les mesures adequades de protecció i de reparació davant eventuais represàlies ⁸ .		Pendent

⁷ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

⁸ Revisió de la proposta: "Cal un marc normatiu que ofereixi seguretat i garanties de protecció i reparació, davant eventuais represàlies, a les persones que, de bona fe, revelin informacions sobre irregularitats de les quals tinguin coneixement".

3.2.6. Contractació pública

Tal com s'ha pogut constatar en el curs de la CIFEFF, la contractació pública és l'àmbit de la gestió pública que presenta una major concentració de casos de corrupció. El Parlament Europeu va afirmar l'any 2010⁹ que «el sector de la contractació pública és el més exposat als riscos de gestió irregular, frau i corrupció i que aquestes conductes il·lícites distorsionen el mercat, provoquen un augment dels preus i de les tarifes abonades pels consumidors per a l'adquisició de béns i serveis, i sembren la desconfiança».

Són factors que expliquen els riscos en la contractació pública, a banda de l'importantíssim volum de recursos públics que s'hi gestionen, que en el cas de Catalunya representen prop del 20% del PIB català, la complexitat i variabilitat de la normativa reguladora i l'elevadíssim nombre d'òrgans de contractació que l'han d'aplicar, superior als 1.500 en el sector públic de Catalunya, molts dels quals es troben subjectes parcialment a l'esmentada normativa.

Extremar la transparència en les diferents fases de la contractació pública —preparació, licitació/adjudicació, execució, extinció/liquidació— **és una de les principals línies d'actuació que han de permetre reduir el risc de corrupció.** Ara bé, malgrat que pugui semblar obvi, la principal mesura per combatre i reduir els riscos de corrupció en aquest àmbit és l'**aplicació efectiva i sense excepcions de la norma i els seus procediments.** Cal insistir, en particular, que s'han d'endegar mesures efectives per reduir l'ús abusiu d'aquells mecanismes previstos en la normativa que permeten “flexibilitzar” els principis de la contractació pública com són els contractes menors, els procediments negociats, especialment els que són sense publicitat, o els modificats i les pròrrogues dels contractes.

Tanmateix, els mecanismes legals de protecció de la contractació pública i d'exigència de responsabilitats en l'esfera administrativa, disciplinària i patrimonial, no han resultat prou eficaços en la lluita contra la corrupció en aquest àmbit, com tampoc ho ha estat el control jurisdiccional contenciós administratiu, comptable i penal. És per això que, amb independència de les mesures de reforç dels mecanismes de control ja existents, cal plantejar **incrementar la capacitat sancionadora del dret administratiu** en aquest àmbit, que ha demostrat sobradament la seva eficàcia en la lluita contra el frau fiscal.

Més enllà de les propostes d'enfocament jurídic, es poden implementar mesures com la **professionalització dels gestors** mitjançant la planificació de la formació integral dels professionals i responsables públics en aquest àmbit; no només en els aspectes jurídics sinó en valors i estàndards ètics per tal d'evitar conflictes d'interès i reduir el risc de corrupció, en definitiva. Així mateix, cal plantejar la **clara segregació de les funcions** públiques de detecció, definició i justificació de la necessitat pública de contractar, de les funcions de caràcter merament administratiu com són la de licitació/adjudicació i/o seguiment de l'execució del contracte, evitant, en qualsevol cas, situacions de dependència jeràrquica entre els responsables d'ambdues funcions. A més, cal plantejar la possibilitat de centralitzar aquestes tasques administratives en algun o alguns pocs ens especialitzats per tal d'incrementar l'eficiència en la gestió i garantir el màxim respecte als principis d'igualtat, no discriminació i lliure concurrència.

⁹ Resolució del Parlament Europeu, de 6 de maig de 2010, sobre protecció dels interessos financers de les Comunitats i la lluita contra el frau, Apartat 27.

Bona part d'aquestes línies d'actuació es desenvolupen i concreten en la següent taula en la que es presenten de manera conjunta i ordenada¹⁰ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, per reduir la corrupció en l'àmbit de la contractació pública, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'han considerat pertinents.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit de la contractació pública, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
29. Cal extremar les mesures de transparència en matèria de contractació pública en el sentit que es publiqui en temps real tota la documentació dels procediments de contractació en els perfils de contractant, amb els límits previstos en la legislació en matèria de transparència.		En progrés
	17. Consolidació de la Plataforma de Contractació Pública com a punt central d'informació sobre la contractació pública de Catalunya. Incorporació de les administracions públiques catalanes a la Plataforma.	En progrés
	18. Publicació al portal web de la Generalitat d'informació de totes les adjudicacions de contractes públics efectuades per la Generalitat de Catalunya i per les entitats del seu sector públic.	En progrés
	19. Fer accessible a tota la ciutadania les dades contingudes al Registre Públic de Contractes .	En progrés
	24. Publicació d'informes sobre aspectes concrets de la contractació (Ex.: contractació d'estudis i dictàmens).	En progrés
	20. Augmentar l'antelació amb la que els òrgans de contractació han d'anunciar les licitacions que tinguin previst dur a terme.	Directrius incorporades en el Codi de principis i conductes recomanables en la contractació pública, aprovat per Acord de Govern l'1 de juliol del 2014
	21. Adjudicació dels contractes preferentment mitjançant el procediment obert previst a la llei de contractes del sector públic.	
	22. Màxima transparència i concreció dels criteris per a l'adjudicació dels contractes .	
	25. Els òrgans de contractació vetllaran especialment per tal que els potencials licitadors coneguin amb la màxima transparència , en el moment de la convocatòria de la licitació, els criteris en base als quals seran valorades les seves proposicions i l'abast d'aquells criteris.	
	23. Establir l'excepcionalitat de les modificacions contractuals i limitar les pròrrogues contractuals.	
30. Cal modificar la normativa de contractació		Pendent

¹⁰ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

<p>pública per tal de maximitzar el grau de predeterminació en l'aplicació dels criteris de valoració de les ofertes, és a dir, limitar al màxim els criteris subjectius en les valoracions de les ofertes. Per tant, es proposa modificar l'art. 150 del TRLCSP, en el sentit següent: establir la regla general de licitacions amb l'únic criteri del preu; utilització excepcional i de manera degudament justificades en l'expedient de valoració d'ofertes segons criteris diferents del preu basats en fórmules d'aplicació automàtica, i només en supòsits legalment taxats de manera molt concreta possibilitar la utilització de criteris de valoració de les ofertes depenent de judicis de valor.</p>		
<p>31. Cal modificar el règim actual d'adjudicació directa mitjançant contractes menors, d'acord amb les següents mesures concretes:</p> <p>a) Reducció de les quanties dels imports dels contractes menors en les seves diferents tipologies.</p> <p>b) Limitació estricta per llei de l'ús dels contractes menors: només per a la satisfacció puntual de necessitats concretes; l'adjudicació dels contractes menors, sempre amb prèvia obtenció de 3 ofertes també ha de ser objecte de publicació en el perfil de contractant.</p> <p>c) Atribució legal a l'agència catalana de contractació pública la contractació menor de caràcter repetitiu (bàsicament: subministrament) de tot el sector públic, configurant-la com a central de compres del sector públic.</p>		Pendent
<p>32. Cal atribuir als òrgans de control de la contractació pública la facultat d'instar els òrgans de contractació, d'una banda, a imposar penalitats i exigir als contractistes el rescabament dels perjudicis causats per incompliments contractuals, i, de l'altra, a exigir responsabilitats i el rescabament del perjudicis causats per errors o negligències inexcusables o irregularitats comesos per responsables públics. En el cas que els corresponents requeriments no fossin atesos, seria necessari articular l'exercici d'una acció per subrogació dels òrgans de control en interès de l'òrgan de contractació.</p>		Pendent
<p>33. Cal ampliar la legitimació per interposar accions en matèria de contractació pública, tant en via administrativa com judicial, a qualsevol interessat en el sector objecte de la contractació, no només els licitadors, sense perjudici de la inclusió de mesures per evitar una instrumentalització indeguda de l'acció pública.</p>		Pendent
<p>34. Cal preveure en la normativa de contractació pública, com a causa de nul·litat, l'ús injustificat del procediment sota la modalitat de tramitació per via d'urgència.</p>		Pendent
<p>28. Cal crear una agència catalana de contractació pública que centralitzi la funció administrativa de licitació i adjudicació de la contractació de tots els ens del Sector públic de Catalunya que, en una prèvia auditoria, no poguessin acreditar uns mitjans materials i personals suficients per a dur a terme adequadament aquella funció, tot mantenint en tot cas aquells ens la funció política de detectar i definir la necessitat pública que justifica la contractació. Els ens que conservessin la funció administrativa de contractació quedarien sotmesos al control extern de l'agència. Aquesta mesura de centralització de bona part de la gestió de la despesa pública garantiria una major imparcialitat en la contractació pública.</p>		Pendent

3.2.7. Activitat de foment

Malgrat que les referències dels compareixents en la CIFEF a les irregularitats en matèria de subvencions o altres activitats de foment han estat indirectes, aquest és un àmbit considerat conflictiu.

Amb caràcter general, les subvencions són una atribució patrimonial a fons perdut adreçada al desenvolupament d'una activitat per part del beneficiari, en l'atorgament de la qual s'ha de **respectar els principis de publicitat, concurrència i objectivitat**, llevat de determinades excepcions com la concessió directa nominativa. És a dir, mitjançant un acte administratiu singular s'està tractant de forma especial a determinats subjectes, fet pel qual cal extreure l'objectivitat i la justificació indubtable de l'interès públic.

El principal risc en aquest àmbit de la gestió pública és la manca d'aplicació de publicitat i concurrència, fet que pot portar a conculcar principis de rang constitucional com la igualtat i l'objectivitat. En cas que, per les característiques del beneficiari o l'activitat, realment no sigui possible promoure la concurrència, l'assignació nominativa en els pressupostos resultarà sempre més ajustada als principis d'igualtat, objectivitat i transparència que la concessió directa. En aquest sentit, cal objectivar, justificant jurídicament i tramitant conforme la normativa aplicable, el judici de valor abstracte respecte de la conveniència o l'interès social o polític de la realització de determinada activitat per un subjecte per tal de concedir subvencions excloses de concurrència.

En el cas de concessió directa de subvencions, **és imprescindible que l'òrgan competent motivi i justifiqui de forma veraç, objectiva i suficient l'interès públic implicat**, deixant-ne constància al corresponent expedient, tant per l'excepcionalitat d'aquest règim de concessió com perquè els òrgans de control comptin amb els suficients elements per fer la seva valoració. En cap cas la simple remissió al precepte legal que empara l'excepcionalitat no pot servir per justificar la no aplicació de la regla general de concurrència i publicitat.

En qualsevol cas, sigui quin sigui el procediment aplicat per la concessió de la subvenció, seran exigibles les **màximes cauteles i el rigor més exhaustiu en la seva gestió, justificació i control**.

Aquests criteris es desenvolupen i concreten en la següent taula en la que es presenten de manera conjunta i ordenada¹¹ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, per reduir la corrupció en l'àmbit de l'activitat de foment, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'han considerat pertinents.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit de l'activitat de foment, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
35. Cal que les subvencions públiques siguin concedides preferentment mitjançant procediments que garanteixin la		Pendent

¹¹ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

<p>concurrència i la publicitat. Només en casos justificats es pot admetre la concessió directa de subvencions, i excepcionalment la concessió directa sense publicitat ni concurrència per motius d'interès públic.</p>		
<p>36. Cal modificar la regulació de subvencions de concessió directa per tal de definir de forma concreta en què consisteixen les "raons que acreditin l'interès públic, social, econòmic, humanitari o d'altres que justifiquin la dificultat de la seva convocatòria pública".</p>		Pendent
<p>37. Cal potenciar la publicitat i transparència activa en qualsevol mesura de foment i, en particular, en les subvencions, independentment del seu import.</p>		En progrés
	<p>10. Desenvolupament de mecanismes de control, seguiment i avaluació de les subvencions i els ajuts públics, que permetin avaluar la incidència efectiva de les mesures de foment adoptades en els diferents sectors i garanteixin el coneixement i la informació exhaustiva de les diferents línies, dels beneficiaris i de les activitats subvencionades, així com el rendiment de comptes per part de tots els intervinents en els processos (administracions, particulars, agents econòmics i socials, etc.).</p>	Pendent

3.2.8. Urbanisme

Tot i que només s'hi han referit dos dels experts compareixents en la CIFEF, l'urbanisme ha estat un dels àmbits de la gestió pública que ha concentrat més casos de corrupció en les darreres dècades.

En aquest àmbit, les decisions de les administracions locals generen importantíssimes plusvàlues que sovint no són incorporades al patrimoni públic sinó que són objecte d'apropiació per part d'interessos privats mitjançant influències indegudes en els responsables públics. **Manquen, per tant, mecanismes per garantir que les plusvàlues generades per les decisions urbanístiques quedin en mans públiques.** En relació amb aquest fenomen, cal tenir en compte, d'una banda, la insuficiència de recursos estructural d'aquestes administracions i, de l'altra, la manca de professionals públics especialitzats en aquesta matèria.

La professionalització i especialització dels responsables públics i la intensificació dels processos participatius en les fases de preparació, aprovació i, fins i tot, l'execució dels diversos instruments urbanístics i d'ordenació territorial han de permetre alinear la presa de decisions en aquest àmbit amb els interessos generals.

Així mateix, cal **reforçar les funcions municipals de control, supervisió i disciplina urbanística i dotar als òrgans de control extern de personal especialitzat en matèria urbanística.**

Algunes d'aquestes línies d'actuació ja varen ser desenvolupades i concretades en les propostes presentades l'any 2013¹² per l'Oficina Antifrau, que es presenten en la següent taula indicant, a mode d'actualització, aquelles observacions que s'han considerat pertinents.

¹² S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit de l'urbanisme, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
38. Cal extreure de l'esfera municipal les funcions de control, supervisió i disciplina urbanística per tal de poder evitar la possible confluència d'interessos públics i privats. ¹³		Pendent
39. Cal dotar els òrgans de control extern de personal especialitzat en matèria urbanística per tal de poder, d'una banda, oferir assessorament durant la tramitació dels instruments urbanístics i en les fases subsegüents, i, de l'altra, incidir en la fiscalització de qüestions relacionades amb el planejament urbanístic i els instruments de desenvolupament d'aquest.		Pendent
40. Cal establir models parametritzats que concretin quan un instrument de planificació o gestió urbanístic pot qualificar-se de sostenible conforme amb el model territorial que fixa el planejament que li serveix de fonament.		Pendent
41. Cal generalitzar i intensificar els processos participatius ja previstos legalment, no només en les fases de preparació i d'aprovació dels instruments sinó també durant l'execució dels diversos instruments urbanístics i d'ordenació territorial.		Pendent

3.2.9. Partits polítics i el seu finançament

Els partits polítics són actors essencials de la vida política, econòmica i social. Són subjectes de drets, com a canalitzadors de la participació ciutadana en els assumptes públics, però alhora ho són d'obligacions, com a partícips de l'estructura de l'Estat. Els escàndols de corrupció vinculats al sosteniment de les seves despeses, ordinàries i de campanya, són una de les majors fonts de desconfiança ciutadana, potenciada per l'anòmala penetració de les dinàmiques partidistes en l'administració, els òrgans de control i els mitjans de comunicació. Les ombres sobre el finançament irregular com a rerefons d'alguns dels casos examinats per la CIFEFF no s'han pogut esvaïr i persisteixen sospites fonamentades que malmeten el prestigi dels afectats.

Les reformes de la llei de finançament dels partits polítics, dutes a terme el 2012 (LO 5/2012, del 22 d'octubre) i el 2015 (LO 3/2015, del 30 de març) van incidir en la transparència i el control de l'activitat economicofinancera en matèries sensibles, com ara la prohibició de les donacions anònimes, de les donacions persones jurídiques i la prohibició de la condonació de deute per part de les entitats de crèdit. Per la seva banda, la llei de transparència (Llei 19/2014, del 29 de desembre) ha generalitzat l'obligació de fer transparents els comptes, per bé que la restringeix a la publicitat activa i obvia la transparència passiva, és a dir, el dret de la ciutadania a accedir a informació relacionada amb ingressos i despeses. Perviuen, a més, àmbits d'opacitat, ja que no es publica ni és accessible la llista completa de donants i fallen les sancions pels incompliments de les obligacions de publicitat establertes.

Pel que fa a l'enduriment punitiu, la reforma del Codi Penal, la LO 7/2012, del 27 de desembre, volia disminuir la impunitat de les formacions en considerar-les possibles responsables penals pels delictes comesos en el seu nom, o per compte o en profit seu, pels seus representants legals i administradors. La darrera reforma (LO 1/2015, del 30 de març) incorpora com a delictes el

¹³ Revisió de la proposta: "Cal reforçar les funcions de control, supervisió i disciplina urbanística i evitar la possible confluència d'interessos públics i privats en aquest àmbit."

finançament il·legal dels partits polítics i castiga les persones que acceptin o rebin donacions il·legals o participin en estructures o organitzacions la finalitat de les quals sigui finançar il·legalment un partit polític. Malgrat aquests aparents progressos persisteixen anomalies en la persecució de conductes irregulars, com ara el fet que les donacions il·legals no tributin com a ingrés extraordinari i es pugui evitar la figura del delictes fiscal tot i superada la corresponent quota defraudada.

De tota manera, la clau no està tant en la híper-regulació i la definició de criteris (salvades unes poques prohibicions absolutes i límits màxims) sinó, d'una banda, en un **efectiu i rigorós control d'entrades i sortides de recursos per part d'institucions realment independents i àgils i en el control social**, per al qual la protecció de dades no hauria de ser excusa fàcil. I, d'altra banda, en l'abordatge de qüestions nuclears, entre les quals el persistent privilegi de l'autoregulació en l'assignació dels recursos públics per a despeses ordinàries.

D'altra banda, convé tenir presents opcions alternatives, menys institucionalitzades i més participatives, a l'hora de revisar un model de política molt professionalitzat, que porta aparellats costosos entramats i estructures administratives poc sostenibles en el context actual. La rebaixa dels llindars d'accés a fons públics pot suposar, en aquesta línia, una oportunitat per fomentar la pluralitat.

L'exigència ciutadana determina, a més, un pas endavant dels propis partits en el compliment de la llei i l'autoregulació, vehiculada mitjançant pactes entre les formacions. L'impuls d'una llei catalana, que explori pràctiques de regulació sobre ingressos i despeses dels partits no desenvolupats encara per la llei estatal, podria permetre visualitzar aquest compromís més enllà de declaracions programàtiques.

En qualsevol cas, segueixen vigents moltes de les recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció, del Consell d'Europa (GRECO), especialment pel que fa a les **donacions a les fundacions vinculades als partits**, un dels veritables forats negres del sistema, ja que el marc normatiu actual permet sortejar les limitacions existents i no s'han corregit altres llacunes en les vies de finançament indirecte, com ara la donació d'immobles o el finançament de projectes conjunts partits/empreses. També persisteixen **greus deficiències de transparència, de retiment de comptes i de control**, encara tardà i fragmentari sense abastar, per exemple, les agrupacions locals.

Les propostes i mesures presentades l'any 2013¹⁴ per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, amb observacions a tall d'actualització, concreten algunes propostes per corregir les deficiències detectades.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit dels partits polítics, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
42. Cal normalitzar la comptabilitat de les formacions polítiques , desenvolupar el seu control intern i reforçar la fiscalització externa del Tribunal de comptes per tal de garantir la regularitat, transparència i publicitat de la seva activitat economicofinancera. A tal efecte, es	38. Establiment d'una metodologia comptable comuna pels partits i les fundacions , tot aprovant un pla de comptabilitat específic obligatori que en possibiliti la seva comparació.	En progrés

¹⁴ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

<p>proposen les següents tres mesures específiques:</p> <p>a) Cal aprovar un Pla de comptabilitat adaptat a les Formacions Polítiques.</p> <p>b) Cal desenvolupar normativament el sistema de control intern dels partits polítics previst en l'article 15 de la LO 8/2007 per tal de garantir, d'una banda, l'adequada intervenció i comptabilització de tots els actes i documents dels que es deriven drets i obligacions de contingut econòmic, i, de l'altra, la independència dels mecanismes de control intern.</p> <p>c) Cal augmentar els recursos financers i de personal del Tribunal de comptes destinats específicament al control de les formacions polítiques.</p>		
	<p>37. Donar compliment a l'obligació d'efectuar auditories internes per part dels partits polítics, establerta a l'article 15 de l'actual llei de finançament dels partits polítics.</p>	En progrés
<p>43. Cal que els partits polítics divulguin els seus comptes anuals (Balanç, Compte de pèrdues i guanys, Memòria explicativa), tant bon punt siguin formulats per l'òrgan corresponent, mitjançant la seva publicació obligatòria a la pàgina web, en lloc visible i de fàcil accés.</p>	<p>41. Publicar a les pàgines web dels partits els comptes anuals i els béns patrimonials dels partits polítics.</p>	En progrés
	<p>40. Creació d'un Registre Públic amb totes les entitats vinculades als partits polítics per fixar el perímetre de partits polítics, associacions i fundacions vinculades que tenen l'obligació de retre comptes a la Sindicatura.</p>	Realitzada
<p>44. Cal que la Sindicatura de Comptes organitzi un registre públic on es publiquin els comptes anuals i altra documentació que aportin els partits polítics i llurs fundacions i associacions vinculades relatives al seu finançament.</p>		Pendent
<p>45. Cal despolititzar els òrgans encarregats del control del finançament dels partits polítics, mitjançant un sistema d'elecció dels membres de les seves cúpules professional i no partidista.</p>		Pendent
<p>46. Cal que els partits comuniquin qualsevol modificació de les condicions del deute al Tribunal de comptes i a la Sindicatura de comptes, que faran públiques aquestes modificacions i les noves condicions, mitjançant el registre específic organitzat a l'efecte i publicat al web de la institució de control.</p>		Pendent
<p>47. Cal prohibir la condonació de deute als partits polítics i a les fundacions i associacions vinculades a aquests, per tal que els préstecs concedits als partits no s'utilitzin per eludir les disposicions sobre finançament.</p>		Realitzada (pendent per fundacions i associacions)
	<p>36. Desenvolupar com a llei, aquelles parts de l'acord de transparència i autolimitació de despeses electorals i de finançament dels partits polítics no desplegats en la seva totalitat.</p>	Pendent
	<p>39. Adscripció d'un auditor permanent designat per la Sindicatura de Comptes per auditar la comptabilitat dels partits polítics, amb l'obligació de presentar públicament un informe anual.</p>	Pendent
	<p>42. Compliment efectiu de la llei de finançament de partits polítics: presentació dels pressupostos de campanya electoral a la Sindicatura de Comptes; desenvolupar un règim sancionador per incompliments; control de la relació dels partits amb les entitats financeres.</p>	Pendent

3.2.10. Justícia

La justícia penal mai no és suficient per posar fi a la corrupció, però és un element imprescindible per combatre-la. **Les reformes en aquest àmbit, d'acord amb el sentir generalitzat dels experts convocats, han d'apuntar a la certesa d'una resposta, per evitar la imatge d'impunitat, i a que aquesta resposta es produeixi en un termini raonable.** És aquesta garantia d'un càstig real la que produeix l'efecte dissuasiu (prevenció general) propi de la justícia penal, i no tant el mer increment de penes a què el legislador s'acostuma a limitar, reduint el dret penal només a una funció simbòlica.

La major part de les reformes necessàries requereixen modificacions normatives (i dotacions pressupostàries per a la seva implementació) que haurà d'escometre el legislador estatal. Unes són substantives, és el cas de la introducció de nous tipus delictius, com ara **l'enriquiment injustificat dels càrrecs públics**, de l'ampliació dels terminis de prescripció de certs delictes relacionats amb la corrupció, d'una catalogació sistemàtica d'aquests delictes i d'una més rigorosa regulació de l'indult.

D'altres són naturalesa processal. Algunes de les més rellevants són la supressió o reducció dels aforaments i del suplicatori; l'agilització dels macro processos mitjançant la modificació de les regles de connexitat; la revisió del règim de recursos; la redefinició de les competències del Tribunal del Jurat i les de l'Audiència Nacional en aquesta mena de delictes i la dotació d'equips de pèrits independents al servei de jutges i fiscals.

També és necessari arbitrar sistemes per limitar la presència d'imputats i processats en la vida pública. Es poden introduir fórmules processals que permetin la separació de l'exercici de responsabilitats públiques de les persones implicades en casos de corrupció però res no obsta que els partits n'evitin la inclusió en les llistes electorals.

Un altre dels aspectes a afrontar té a veure amb la **independència del poder judicial**, i rau en la necessitat d'allunyar la influència política en la provisió dels membres dels tribunals superiors i en l'òrgan de govern dels jutges, en els termes recomanats per l'informe del GRECO a la 4a ronda d'avaluació de 2013.

Així mateix, no s'ha de menystenir el dèficit endèmic de recursos humans i materials a l'administració de justícia com a causa coadjuvant de la lentitud dels processos, deficiència que cal esmenar. Com també adoptar les mesures que s'escaiguin per possibilitar i enfortir la cooperació interinstitucional a nivell internacional, clau en aquesta mena de delinqüència que travessa fronteres.

Bona part d'aquestes línies d'actuació es desenvolupen i concreten en la següent taula en la que es presenten de manera conjunta i ordenada¹⁵ les propostes i mesures presentades l'any 2013 per l'Oficina Antifrau i el Govern de la Generalitat, respectivament, indicant a la dreta aquelles observacions que a mode d'actualització s'han considerat pertinents.

¹⁵ S'han reordenat i agrupat les mesures presentades per l'Oficina Antifrau i pel Govern l'any 2013 per tal de facilitar-ne la seva lectura i comprensió, tot mantenint la numeració que tenia cada mesura en els documents originals i poder mantenir així la seva traçabilitat.

Propostes, mesures i accions concretes en l'àmbit de la justícia, any 2013

Propostes Oficina Antifrau	Mesures i accions Govern de la Generalitat	Estat
48. Cal promoure l' exclusió de la concessió d'indults en els delictes contra l'Administració Pública.		Pendent
	28. Compromís de l'administració en dotar els recursos, humans i materials, que calguin a requeriment de l'administració de justícia per accelerar la instrucció de casos vinculats a la corrupció o a pràctiques il·lícites en l'administració amb transcendència social especialment rellevant.	Pendent
	30. Donar compliment a la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans que estableix que un procés judicial que duri més de 5 anys és contrari al dret a un judici just (fair trial).	Pendent
51. Cal donar una resposta sancionadora penal a la conducta del servidor públic que, actuant per sí mateix o per persona interposada, no justifiqui la legitimitat de la procedència de l'increment del seu patrimoni , produït amb posterioritat a l'assumpció del càrrec o lloc públic de treball, de conformitat amb els compromisos internacionals adquirits per l'Estat Espanyol.	35. Tipificar com a delicte penal l'enriquiment patrimonial injustificat.	Pendent
	31. Revisió a l'alça dels terminis de prescripció de delictes i faltes relacionades amb l'enriquiment il·lícit fins a 10 anys, com a mínim.	Pendent
49. Cal preveure, en seu normativa processal penal (LECRim), un règim cautelar de suspensió de càrrecs públics imputats , electes o no, en els termes següents: a) celebració d'audiència imperativa, immediatament després de la compareixença del càrrec públic com a imputat, b) en aquesta audiència, el jutge o magistrat instructor oirà el Ministeri Fiscal, l'imputat i el seu advocat, i les altres parts personades i haurà de decidir, en funció del que es sol·liciti i dels elements de judici de què disposi, si aparta o no cautelarment l'imputat del seu càrrec, c) aquesta decisió haurà de ser revisada, amb la celebració de noves i successives audiències, cada 3 mesos, mantenint-se o modificant-se en funció dels avenços de la instrucció.	29. Acordar entre les formacions polítiques un protocol comú per a: a) El tractament de les persones imputades : en aquest sentit caldrà valorar els criteris que s'utilitzen a la magistratura i a d'altres instàncies de les administracions, en el sentit d'acordar la suspensió d'un càrrec públic que està sotmès a un procés penal, en el moment en què el Jutge que instrueix la causa contra aquesta persona acorda la finalització de la instrucció i decideix l'obertura del judici oral. La suspensió comportaria apartar-se de tots els càrrecs públics fins el nivell mínim que permeti la reversibilitat de la mesura cautelar. b) La rehabilitació pública en cas d'exculpació : 1) Facilitar la restitució de les responsabilitats públiques prèvies al període d'imputació. 2) Garantir un tractament informatiu equivalent al tractament previ rebut pels mitjans de comunicació tant en el cas de sentència exculpatòria com en el cas de no existència d'acusació.	Pendent
50. Cal establir, com a complement de l'anterior previsió, en seu normativa sobre accés a càrrecs i llocs públics (LOREG/EBEP), una prohibició legal de nomenar en cap altre càrrec ni lloc públic una persona imputada mentre es mantingui la imputació.		Pendent
52. Cal que la noció de "funcionari públic" tingui un abast més ampli que el previst avui en l'article 24 CP, com podria ser el definit per la Convenció de Nacions Unides contra la corrupció de 2003.		Pendent
53. Cal prevenir i combatre eficaçment el fenomen		Pendent

<p>de la corrupció mitjançant la col·laboració de totes les institucions implicades, tant les encarregades pròpiament de l'aplicació de la llei com d'aquelles altres que, com l'Oficina Antifrau, encaren el problema des del vessant de control i de prevenció. L'Oficina Antifrau considera que aquesta col·laboració es veuria reforçada si s'aconseguís visualitzar-la de forma més nítida, incorporant-la a una norma positiva que inclogués entre les institucions col·laboradores del Poder Judicial organismes com l'Oficina Antifrau o equivalents.</p>		
	<p>32. Demanar a l'administració de l'Estat la intensificació dels treballs per a la modificació de l'actual llei d'enjudiciament criminal, que actualment compta amb principis legals no modificats des del s. XIX i en la qual s'hauran de regular amb majors garanties aspectes com: les intervencions telefòniques, la proporcionalitat de les intervencions judicials amb mesures que preservin el dret fonamental a l'honor de les persones, establiment de la durada màxima de la instrucció, la figura de l'imputat i del processat i les responsabilitats per la vulneració del secret de sumari.</p>	<p>Pendent</p>
	<p>33. Ampliar les possibilitats que siguin els propis jutges i fiscals els que informin públicament i de primera mà, a la ciutadania en casos concrets vinculats a corrupció.</p>	<p>Pendent</p>
	<p>34. Establir compareixences regulars al Parlament del President del TSJC i del Fiscal Superior de Catalunya per informar dels seus àmbits d'actuació.</p>	<p>Pendent</p>

Barcelona, 10 de juliol del 2015